БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 5
14 ФЕВРАЛЬ
ЯКШАНБА
1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Биз Ўзбекистоннинг барча колхозчиларини, МТС ва совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, барча меҳнаткашларини бутун куч-қувватларини сафарбар қилишга, юксак ижодий активлик кўрсатишга, КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни бажариш учун фидокорона меҳнат қилишга чақирамиз.

(Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик илғорларининг республика кенгашида қабул қилинган Мурожаатдан).

Хитой Халқ Республикаси Марказий халқ ҳукуматининг Раиси ўртоқ МАО ЦЗЭ-ДУНГА

ПЕКИН.

Ўртоқ Раис, дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги Совет-Хитой Шартномаси имзоланишининг 4 йиллиги муносабати блан самимий табрикларимни қабул қилишингизни Сиздан сўрайман.

Шартнома Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги ҳартомонлама сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳамкорлик учун мустаҳкам асосдир.

Хитой Халқ Республикаси блан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўртасидаги мустаҳкамланиб бораётган бузилмас дўстлик бундан кейин ҳам тинчликни сақлаш ва барча мамлакатлар халқларининг хавфсизлигини та'минлашнинг қудратли факторн бўлиб қолади.

Улуғ хитой халқининг ўз халқ-демократик тузумини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш соҳасида бундан кейин ҳам муваффақиятларга эришувини истайман.

Г. МАЛЕНКОВ.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Г. М. МАЛЕНКОВГА

Ўртоқ Раис, дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида Хитой Халқ Республикаси блан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўртасида тузилган Шартнома имзоланган куннинг 4 йиллиги муносабати блан менинг самимий ташаккур ва қизғин табрикларимни қабул қилишингизни Сиздан сўрайман.

Тўрт йил ичида бўлиб ўтган воқиалар Хитой Халқ Республикаси блан Совет Иттифоқи ўртасидаги улуғ иттифоқ Узоқ Шарқда ва бутун дун'ёда тинчлик ҳамда хавфсизликни та'минлашнинг мустаҳкам таянчи эканлигини тобора яққол исбот этмоқда. Совет Иттифоқи Ҳукумати ва халқи томонидан Хитойга кўрсатилаётган беғараз ва самимий ёрдам Хитойни социалистик негизда индустриялашни тезлаштириш ҳамда унинг аста-секин социализмга ўтиши учун, шунингдек Совет Иттифоқи етакчилигидаги тинчлик ва демократия лагери кучларини ошириш учун бениҳоя катта аҳамиятга эгадир.

Хитой Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги буюк дўстлик ҳамда бирликнинг тобора кучайиши ва мустаҳкамланишини истайман.

МАО ЦЗЭ-ДУН.

1954 йил, 11 февраль.
Пекин.

Узбекистон ССРнинг барча колхозчиларига, совхозлар, машина-трактор станциялари ва бошқа махсус станцияларнинг ишчиларига, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларига, илмий ходимларга, саноат корхоналарининг ходимларига, барча меҳнаткашларга

Қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгаши (X қурултойи) қатнашчиларининг

МУРОЖААТИ

Қадрли ўртоқлар!

Партия XIX с'ездининг ва КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг тарихий қарорларидан руҳланган бутун совет халқи мамлакатимизда аҳоли учун озиқ-овқат маҳсулотларини ҳамда енгил саноат ва озиқ-овқат саноати учун хомаш'ёни яқин икки-уч йил ичида мўл-кўл қилиш мақсадида қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини кескин равишда юксалтириш вазифасини муваффақиятли бажариш учун бутун кучларини сафарбар қилмоқда.

Бизнинг мамлакатимизда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доно раҳбарлиги остида қудратли оғир саноат вужудга келтирилди ва тобора ривожланмоқда, колхоз тузуми ривож топди ва қудратли кучга айланди, қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш учун зарур бўлган ҳамма шароит вужудга келтирилди.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги ҳам мамлакатимизда социалистик деҳқончиликнинг оғишмай ривожланаётганлигига яққол мисол бўлаолади.

Партия ва ҳукумат пахтачиликни ривожлантириш тўғрисида ҳардоим катта ғамхўрлик қилиб, бу ишга зўр э'тибор бериб келдилар ва ҳозир ҳам шундай қилмоқдалар, халқ хўжалигини юксалтириш, маданият ва фанни яшнатиш ҳамда Ўзбекистон меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини оширишга катта ёрдам бериб келдилар ва ҳозир ҳам катта ёрдам бермоқдалар.

Ана шу ёрдам туфайли, колхозчилар, МТС ва совхоз ходимларининг фидокорона меҳнати туфайли кейинги йилларда пахта етиштириш анча кўпайди ҳамда 1953 йилда урушдан аввалги даражадан 70 процентдан кўпроқ ошди.

Ҳозирги вақтда бизда пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини тез сур'атлар блан янада ривожлантириш учун ҳамма шароит вужудга келтирилди.

Республикамизда 250 машина-трактор станцияси, 15 машина-чорвачилик станцияси, 27 машина-экскаватор станцияси ташкил қилинган. Буларда мавжуд бўлган ўн минглаб трактор, комбайн ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари далачиликда, чорвачиликда, сув хўжалигида ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларида оғир меҳнат талаб қиладиган асосий процессларни тўла машиналаштириш имконини бермоқда.

Республикада кенг кўламда ирригация ва мелиорация ишларининг амалга оширилганлиги кўпгина область ва районларда узоқ вақтдан буён давом этиб келган сув камчилигини тугатиш, суғориладиган ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш ва қўшимча равишда юз минг гектарлаб янги ерларни ўзлаштириш имконини берди.

Майда колхозларнинг бирлаштирилганлиги қишлоқ хўжалик артелларини яхши тайёргарлиги бўлган, колхоз ишлабчиқаришини биладиган тажрибали кадрлар блан мустаҳкамлаш, трактор ва қишлоқ хўжалик машиналаридан яхшироқ фойдаланиш, колхозчиларнинг меҳнат унумини анча ошириш имконини берди.

Ўтган йилда илғор колхоз, совхоз, район ва областьлар пахта ва бошка қишлоқ хўжалик маҳсулотларини янада кўпайтиришда янги муваффақиятга эришдилар. Давлатга 1952 йилдагига нисбатан кўп пахта топширилди. Қашқадар'ё ва Сурхондар'ё областьлари, 38 район ва беш совхоз пахта тайёрлаш планини бажарди. Давлатга ғалла, пилла, сабзавот, картошка ва қоракўл тери топшириш планлари ҳам муваффақиятли бажарилди. Қўй, эчки, чўчқа ва йилқи сонини кўпайтириш плани ошириб бажарилди.

Лекин биз, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ходимлари, мамлакатдан анча қарздор бўлиб қолдик.

Бизда 1953 йилда ўзлари блан бирхил шароитда бўлган бошқа колхоз ва совхозлардан анча кам пахта ҳосили олган колхозлар, совхозлар ва машина-трактор станциялари ҳали ҳам кўп.

Янгидан суғориладиган ерларни ўзлаштириш плани кўп миқдорда бажарилмасдан қолди. Бунинг орқасида кўпйиллик ўтлар экиш ва пахта — ўт-далали алмашлаб экишни ўзлаштириш топшириғи тўла бажарилмади.

Бирқанча суғориш системаларида сувдан ҳали ҳам ёмон фойдаланилмоқда, кўпгина колхоз ва совхозларда сувнинг кўплаб исроф қилинишига йўл қўйилмоқда.

Жамоат чорвачилигини ривожлантириш соҳасида ҳам катта камчиликлар бор. 1953 йилда сигирлар, йирик қорамоллар ва паррандалар сонини кўпайтириш юзасидан берилган давлат плани бажарилмади. Республика колхозларида чорва молларининг маҳсулдорлиги йўл қўйиб бўлмайдиган даражада паст, мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш тўғрисида тегишинча ғамхўрлик қилинмаётир. Колхоз ва совхозларда чорва молларининг кўплаб нобуд бўлишига, урғочи ҳайвонларнинг қисир қолишига йўл қўйилмоқда, ёш моллар яхши сақланмаётирки, бундай аҳволга чидаб бўлмайди.

Биз ҳали сабзавот ва картошка етиштиришдаги қолоқликни тугатганимиз йўқ.

Машина-трактор станцияларининг анча қисмида кучли қишлоқ хўжалик техникасидан ва айниқса пахта териш машиналаридан қониқарли фойдаланилмаётир. Бу машина-трактор станциялари трактор ишлари юзасидан берилган давлат планини бажармадилар, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини ошириш юзасидан белгиланган топшириқни уддалайолмадилар.

1953 йилдаги ишимизда юз берган яна бир жиддий хато шундан иборатки, биз йиғим-терим ишларининг 1954 йил ҳосили учун кузги-қишки зарурий тадбирларни амалга ошириш блан боғлаб олиб боришни та'минламадик. Колхоз ва совхозларда ерни шудгорлаш плани фақат 25 процент бажарилди; далага маҳаллий ўғитлар чиқариш ёмон уюштирилган, шунингдек «Сельхозснаб» омборларидан минерал ўғитларни ташиб олиш ҳам ёмон уюштирилган. Шўр ерларни ювиш ишлари суст бажарилмоқда; зовурларни ва суғориш тормоқларини тозалаш иши қониқарсиз ташкил қилинган. Республиканинг машина-трактор, машина-чорвачилик станциялари ва совхозлари тракторларни ва қишлоқ хўжалик машиналарини кўклам дала ишларига тайёрлашда сусткашлик кўрсатмоқдалар. Кўп колхозлар ўзларини баҳори экинлар уруғи блан та'минламаганлар, далачилик ва чорвачилик фермаларини ходимлар блан та'минлаш иши кўп ерда тамомланмаган, МТСларни ва колхозларни қишлоқ хўжалик мутахассислари ва механизатор кадрлар блан та'минлаш соҳасидаги ишлар ҳам тўла бажарилмаган.

Илғор колхоз, совхоз, МТС ва районларнинг тажрибаси бизнинг республикамизда барча колхозларнинг, барча совхоз ва районларнинг пахта, сабзавот, ғалла ва бошқа экинлардан юқори ҳосил олиши учун ҳамма имконият борлигини кўрсатади.

Республикада қишлоқ хўжалик пропагандаси яхши йўлга қўйилганда эди, илғор иш тажрибалари кенг ёйилганда ва жорий қилинганда эди, орқада қолаётган колхоз, совхоз, МТСларни илғорлар қаторларига етказиб олиш, қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини чинакам юксалтиришни та'минлаш мумкин бўлар эди.

Лекин илғор иш тажрибаларини пропаганда қилиш ҳамда колхоз ва совхоз ишлабчиқаришига жорий этиш ҳали ҳам қониқарсиз амалга оширилмоқда. Биз илмий-текшириш ва тажриба муассасаларидаги ходимлар блан қишлоқ хўжалигининг илғор тажрибакорлари ўртасидаги алоқа ҳали ҳам суст, деб ҳисоблаймиз. Қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлаётган илмий-текшириш муассасаларининг иши ўсиб бораётган талаблардан орқада қолаётир.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми колхоз, МТС ва совхозлар ишидаги жиддий камчиликларни, қишлоқ хўжалигининг чорвачилик, сабзавотчилик ва картошка етиштириш каби муҳим соҳаларидаги чидаб бўлмайдиган қолоқликнинг сабабларини очиб ташлади, бу қолоқликни тугатиш йўлларини кўрсатиб берди, ғалла, техника экинлари ва мойли экинлар етиштиришни кенгайтириш тадбирларини белгилаб берди.

Биз партия ва ҳукуматнинг қарорига амал қилиб, 1953 йилда ишда йўл қўйилган камчилик ва хатоларни танқид қилиб, бу камчилик ва хатоларни тугатиш ҳамда 1954 йилда қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ишларни яхшилаш тадбирларини белгиладик.

ПАХТАЧИЛИК БУЙИЧА

Бутун халқнинг доимий равишда ўсиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжларини қондиришда пахта етиштиришни кўпайтириш жуда катта роль ўйнашини назарда тутиб, биз барча колхозчиларни, совхоз, машина-трактор станциялари ва махсус станцияларнинг ходимларини, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларини, фан ходимларини ва республикамизнинг барча меҳнаткашларини 1954 йилда пахтачиликни янада юксалтириш соҳасида қуйидаги тадбирларни амалга ошириш учун умумхалқ социалистик мусобақасини кенг қизитиб юборишга чақирамиз:

Пахта майдонини 76 минг гектар кенгайтирамиз ва пахта ҳосилини ўтган йилдагига нисбатан гектар бошига 4 центнер оширамиз.

Колхоз, совхоз ва МТСларнинг бутун кучларини ҳосилнинг ҳамма ерда барвақт ва бир текис етилишини та'минлашга қаратамиз, шундай қилиб, пахтанинг бутун ҳосилини 10 ноябрьдан кечикмай йиғиб оламиз ва қисқа муддатда давлатга топширамиз, бинобарин, пахта ҳосилининг камида 80—85 процентини отбор ва биринчи сортларга топширамиз ҳамда ерларни декабрь ойининг биринчи ярмидан кечикмай тўла шудгор қилиб қўямиз.

Колхоз ва совхозларда кўпйиллик ўтлар майдонини 522 минг гектарга етказамиз, ҳарбир гектар ердан ўрта ҳисобда камида 60—70 центнердан қуруқ беда ва 1,5—2 центнердан беда уруғи оламиз.

Зиммамизга олган мажбуриятларимизнинг муваффақиятли равишда бажарилиши кўклам экишига қанчалик пухта тайёргарлик кўришимизга ва уни ўтказишимизга боғлиқ. Шунинг учун кўкламга тайёргарлик ишларини яқин вақт ичида тугаллашимиз лозим.

Шўр ерларнинг ҳаммасини сифатли қилиб ювамиз ва шўрнинг тупроқ бетига чиқиб қолишига ва қатқалоқ ҳосил бўлишига йўл қўймаслик учун ерни ўз вақтида бороналаймиз; 15 мартдан кечикмай, ариқлар ва зовурларнинг ҳаммасини тамомила тозалаб, сув қўйишга тахт қилиб қўямиз: шу муддат ичида ирригация системаларини ремонт қилиш ва тартибга солиш ишларини тўла бажарамиз;

МТС ва совхозлардаги барча тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарини 1 мартга қадар дала ишларига тўла тахт қилиб қўямиз;

ҳамма колхоз ва совхозларда от-уловларни тайёрлаб, қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналарини ва транспорт воситаларини ремонт қилиб қўямиз;

15 миллион тонна миқдорида маҳаллий ўғит тайёрлаб, уни далаларга ташиб келтирамиз ва пахта ҳамда бошқа экинларга соламиз; органик ўғитлар блан минерал ўғитлар аралашмасини механизмлар ёрдами блан экинларга соламиз;

колхозларда 360 минг гектар майдонга а'ло сифатли уруғлик чигит экамиз. Экиш олдидан уруғлик чигитнинг ҳаммасини қуёшда қиздирамиз, 28 минг тонна уруғлик чигитни марказлаштирилган усулда гоммозга қарши дорилаймиз, қолган уруғликни формалин ва сульфат аммоний блан дорилаймиз;

чигитни яхши ишланган ерга ва энг яхши агротехника муддатларида — ҳарбир колхозда 9—12 иш кунида, совхозларда эса 7—8 иш кунида экиб бўламиз ва чигит экишни ҳамма областьларда 10—15 апрельдан кечикмай, Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРнинг шимолий районларида 1954 йил 20 апрельгача тўла тамомлаймиз.

300 минг гектар майдонда чигитни қатор ораларини торайтириб экамиз;

чигит экилган бутун майдонда унинг ҳамма областьларда 1 майгача, Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРда — 10 майдан кечикмай тўла ундириб олиш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрамиз; чигит униб чиқиши блан беш кундан кечикмай ғўзани ягана қиламиз, ҳарбир гектар экин майдонида ўрта ҳисобда камида 90—100 минг туп ўсимлик бўлишига эришамиз; 300 минг гектар майдонда ғўзани машина блан яганалаймиз;

ғўза қатор ораларини ишлашни чигит униб чиқиши блан бошлаймиз ва қатор ораларини биринчи ишлашни 15 майдан ва иккинчи ишлашни 5 июньдан кечикмай, Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида эса биринчи ишлашни 20 майгача ва иккинчи ишлашни 10 июньгача ўтказамиз.

Ғўзанинг шундан кейинги ҳарбир цикл парваришини 12—15 кунда юксак агротехника даражасида, суғориш блан тўғри мослаб ўтказиб турамиз. 250 минг гектар майдонда ғўза қатор ораларини кўндалангига ва бўйига ишлаймиз.

Ғўзани парвариш даврида тўғри ва чуқур эгатлар орқали жилдиратиб суғорамиз, сувнинг исроф қилинишига ва ундан нотўғри фойдаланишга йўл қўймаймиз.

Ғўза ва бошқа экинларнинг зарарланишига йўл қўймаймиз, бунинг учун қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши профилактика чораларини амалга оширамиз.

ЧОРВАЧИЛИК БУЙИЧА

Утган йилдагига нисбатан сигирлар сонини 12 процент, шу жумладан колхозлар бўйича 27 процент, йирик қорамоллар сонини 6 процент, шу жумладан колхозлар бўйича 9 процент, қўй ва эчкилар сонини 13 процент, шу жумладан колхозлар бўйича 16 процент кўпайтирамиз, колхозларда подани кўпайтирамиз, молларнинг қисир қолишига ва ёш ҳайвонларнинг нобуд бўлишига йўл қўймаймиз; ҳарбир соғин сигирдан 1000 килограмм сут соғиб олишга ва ҳарбир қўйдан 2,4 килограммдан жун олишга эришамиз, ҳар 100 қоракўл совлиқ қўйдан 102 қўзи оламиз ҳамда қоракўл териларининг камида 70 процентини давлатга биринчи сорт блан топширамиз;

ем-хашак етиштиришни анча яхшилаймиз, камида 4.100 минг тонна дағал хашак, 180 минг тонна ширали пичан, шу жумладан камида 80 минг тонна силос тайёрлаймиз; камида 31 минг гектар ерга илдизмева ва силос бостириладиган экин экамиз, ҳар гектар ердан камида 200 — 250 центнер илдизмева ва 250—300 центнер силос экини оламиз;

республика колхозларида 55 минг сигирни қўлда боқишга ўтказамиз ҳамда уларни тўғри ва тўйдириб боқишни та'минлаймиз. Қиш даврида ҳарбир колхозда қўлда боқиладиган ҳарбир сигир учун камида 20 центнер юқори сифатли пичан, 30 центнер силос, 20 центнер илдизмева ва 3,5 центнер концентрация қилинган ем-хашак тайёрлаб қўямиз;

дашт ва яримдашт яйловлардан фойдаланишни анча яхшилаймиз. Камида 1 миллион гектар яримдашт ва дашт яйловларга қўшимча равишда сув чиқарамиз ва уларни ўзлаштирамиз;

чорвачилик фермаларини чорвачилик ишини биладиган ва севадиган кадрлар блан мустаҳкамлаймиз, уларнинг моддий-маиший шароитини ва уларга маданий хизмат кўрсатишни, айниқса узоқ ерлардаги яйловларда турган чўпонлар ва уларнинг оила-а'золарининг моддий-маиший шароитини ҳамда уларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаймиз.

Чорва молларининг ҳаммасини сақлаб қоламиз. Ҳарбир колхоз ва совхозда планда кўрсатилганича молларни яйловларда боқишни ва бўрдоқига боқишни сўзсиз та'минлаб, давлатга семиз мол топширамиз. Колхозлар ва колхозчиларнинг давлатга чорвачилик маҳсулотлари ва юқори сифатли чорвачилик хомаш'ёси топшириш ҳамда сотиш мажбуриятларининг ўз вақтида бажарилишини та'минлаймиз.

Чорва молларини қишдан семиз ва соғлом чиқарамиз, бунинг учун колхозларда мавжуд бўлган ҳамма чорвачилик биноларини ремонтдан чиқариб тахт қилиб қўямиз, шунингдек 12 минг от учун отхона, 40 минг қорамол учун молхона, 20 минг бузоқ учун бузоқхона, 1 миллион 200 минг қўй учун қўйхона, 100 минг парранда учун паррандахона, 330 минг жўжа учун катак, 3 минг чўчқа учун чўчқахона қурамиз, 30 минг тонна силос бостириш учун жой тайёрлаймиз; зарур миқдорда ем-хашак ва концентрация қилинган ем-хашакни чорва қишлови жойига ўз вақтида ташиб оламиз.

Колхозларда наслчилик ишини ва зооветеринария хизматини анча яхшилаймиз.

Ем-хашак тайёрлашда ва чорвачилик фермаларидаги кўп меҳнат талаб қиладиган бошқа ишларда барча механизация воситаларидан тўла фойдаланамиз, чорвачиликда банд бўлган колхозчиларнинг меҳнатини яхши уюштирамиз ва меҳнат унумини оширамиз.

ҚАРТОШКА, САБЗАВОТ ВА ПОЛИЗ ЭКИНЛАРИ БУЙИЧА

Колхоз ва совхозларда сабзавот-полиз экинлари ва картошка экиладиган ерларни янада кенгайтириб, 100 минг гектарга етказамиз. Ёш дарахтлар орасига экиладиган ва такрор экиладиган экинлар ҳам шу ҳисобга киради. Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда камида 170 центнер сабзавот, 180 центнер полиз экинлари, 150 центнер картошка оламиз.

Бу вазифани бажариш учун сабзавот-полиз экинлари ва картошкани асосан шаҳар, саноат марказлари ва район марказлари атрофига экамиз, бу экинларни экадиган махсус колхозлар ва бригадалар ажратамиз.

Қўлимизда бўлган уруғлик картошкани ва сабзавот-полиз экинларининг уруғларини экиш учун тўла сақлаб қоламиз ҳамда ҳарбир колхоз ва совхозда экиш планини бажариш учун етишмайдиган уруғликни қўшимча равишда топиш чораларини кўрамиз.

Сабзавот экадиган ҳарбир колхоз ва совхозда ирригация-мелиорация ва ер текислаш ишларини, шунингдек белгиланган план ҳажмида янги суғориш системасига ўтиш ишларини ўз вақтида амалга оширамиз.

Колхозларда камида 12 минг гектар ерга картошкани, 7 минг гектар ерга сабзавотни машина блан экамиз, полиз экинлари учун 19 минг гектар ерга машина блан эгат оламиз, 45 минг гектар ерда картошка ва сабзавот—полиз экинларининг қатор ораларини машина блан ишлаймиз ҳамда 12 минг гектар ердаги картошкани машина блан ковлаб оламиз.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистон ССРнинг барча колхозчиларига, совхозлар, машина-трактор станциялари ва бошқа махсус станцияларнинг ишчиларига, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларига, илмий ходимларга, саноат корхоналарининг ходимларига, барча меҳнаткашларга

Қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгаши (X қурултойи) қатнашчиларининг

МУРОЖААТИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Колхозларда камида 6 минг гектар ерга картошка, 3 минг гектар ерга сабзавот, 5 минг гектар ерга полиз экинларини уялаб-квадрат шаклда экамиз. Бу экинларни уялаб-квадрат шаклда экиш ва ўтқазиш учун текис, серҳосил ва сув блан яхши та'минланган катта ер участкаларини ажратамиз. Экинларни уялаб-квадрат шаклда экиш ва ўтқазиш усулларини ва техникасини механизаторларга, колхоз ва совхоз кадрларига ўз вақтида ўргатамиз.

300 гектар ерда карам, помидор ва бодринг кўчатлари ўтқазишни та'минлаш учун колхозларда камида 12 миллион дона чиринди-лой тувакчалар тайёрлаймиз. Колхозларда камида 146 минг дона парник рамини ўз вақтида ўрнатамиз ҳамда талаб қилинган миқдорда сабзавот кўчатларини юқори сифатли қилиб ўстиришни та'минлаймиз.

Мавжуд бўлган ўғитлардан сабзавот-полиз экинлари ва картошка учун энг кўп даражада фойдаланамиз.

Экиш, парвариш қилиш ва ҳосилни йиғиб олиш соҳасидаги барча ишларни энг яхши агротехника муддатларида юқори сифатли қилиб ўтказамиз.

Колхозларда 200 та сабзавот ва картошка сақлайдиган омбор, камида 12 минг квадрат метр ҳажмда теплица ва 50 минг дона парник рами тайёрлаймиз.

БОҒЛАР, ТОКЗОРЛАР ВА СУБТРОПИК ЭКИНЛАР БЎЙИЧА

Колхозларда 3000 гектар ерга янги мевазор-боғ қилиш, 3000 гектар ерни токзор қилиш, 100 гектар ерга резавор мевалар экишни та'минлаймиз. Боғларнинг ҳарбир гектаридан камида 55 центнердан мева ҳосили, токзорлардан 60 центнердан узум, 40 центнердан резавор мева олишни та'минлаймиз.

Янги боғлар ва токзорларнинг кўчатларини агротехника жиҳатидан энг қулай муддатларда, яхши текисланиб қўйилган ёки чуқур ҳайдалган кенг майдонларга экамиз. Шу блан бирқаторда ҳамма боғлардаги ўтган йиллари ўтқазилган ёш мева кўчатларининг ортиқча шохларини бутаб, яхши парвариш қиламиз. Янги ўтқазилган кўчатларни ўз вақтида парвариш қилишни ва уларнинг ҳаммаси тутиб қолишини ва сақланишини та'минлаймиз.

Боғларда ва токзорларда ўсиш даврида дарахтларнинг тагини бир марта ҳайдаймиз, камида уч марта юмшатамиз ва қатор ораларини кузда шудгор қилиб қўямиз. Сувли зонада ҳосилга кирган боғларни камида 4—6 марта ва токзорларни 4 марта суғорамиз. Зараркунанда ва касалликларга қарши боғлар ва токзорга ўз вақтида дори сепамиз. Токларни ва субтропик экинларни қора совуқ бошланмасдан ўз вақтида кўмиб қўямиз.

Цитрус экинларини янада кўпайтириш учун колхозларда 17000 метр янги траншея кавлаймиз ва зич бўлиб ўсган цитрусзорлардан кўкламда бу траншеяларга 8,5 минг туп ўсимликни кўчириб ўтқазамиз.

ҚАНАП, ЖУТ ВА ТАМАКИ БЎЙИЧА

Ҳар гектар ердан ўрта ҳисоб блан камида 36 центнер жутпояси, 40 центнер канап пояси, 3 центнер канап уруғи, 12 центнер тамаки оламиз. Шу мақсадда толали экинларни ва тамакини яхши тайёрланган ерларга қуйидаги муддатларда: канапни 10 апрельдан 20 апрельгача, жутни 1 майдан 15 майгача, тамакини 20 апрельдан 10 майгача экиб бўламиз.

Ернинг хусусиятига ва еrости сувларининг юза ёки чуқурлигига қараб канап экинларини 5—9 марта, жут экинларини 6—10 марта суғоришни, шунингдек ўсиш даврида 4—5 марта культивация қилишни ва 3 марта кетман чопиғи ўтказишни та'минлаймиз. Толали экинлар ҳосилини ўриб-йиғиб олиш ишларини кенг равишда машиналаштирамиз ва камида 17000 гектар ердаги канап ва жут ҳосилини машина блан ўриб-йиғиб оламиз.

Канап уруғи етиштирадиган ҳамма колхозларда об-ҳаво шароити ноқулай бўлган вақтда пояни янчиш имкониятини вужудга келтириш учун усти ёпиқ хирмон жойлар қурамиз.

Парникларда, иситилган эгатларда ва кўчатзорларда юқори сифатли тамаки кўчатларини ўз вақтида ўстириб етиштирамиз. Давлатга топшириладиган тамаки сифатини кескин суратда яхшиламоқ учун, тамаки баргларини техника жиҳатидан етилган пайтларда узиб олишни ташкил этамиз. Тамаки баргини дастлабки ишлаш соҳасидаги барча комплекс тадбирларни тўғри ўтказамиз, бунинг учун тамакичилик колхозларида тамаки сақланадиган ва зарур ускуналар блан та'минланган 300 та сарой қурамиз. 1953 йилги канап, жут пояларини ва канап уруғи ҳосилини янчиш ҳамда давлатга топширишни шу йил 1 мартгача, тамаки хомаш'ёси топширишни 15 февральгача тамомлаймиз.

ДОН ВА МОЙЛИ ЭКИНЛАР БЎЙИЧА

Барча колхозларни ўзларининг юқори сифатли уруғлари блан тўла та'минлаймиз, районлаштирилмаган конденциясиз уруғларнинг экилишига йўл қўймаймиз.

Бошоқли дон экинларининг ҳамма уруғликларни экишдан олдин гранозан ёки формалин блан дорилаймиз.

Баҳори буғдой, арпа, нўхат, зиғир ва махсарни эрта муддатларда, айрим зоналар доирасида узоғи блан 10—12 кун ичида экамиз ва экишни текис баҳорикор зонада 20 февральдан, текис-адр ерларда 10 мартгача, тоғ этакларидаги ерларда 20 мартгача ва тоғлиқ ерларда 30 мартдан кечикмай тугаллаймиз.

Кузги дон экилган майдоннинг ҳаммасини экинлар поя чиқармасдан туриб, бороналаймиз.

Бирйиллик ёввойи ўтлар ўсган участкаларни камида 2 марта ва кўпйилли ёввойи ўтлар ўсган участкаларни уч марта ўтоқ қиламиз.

Бошоқли дон экинлари, ғалласимон-дуккакли ва мойли экинларни нобудгарчиликка йўл қўймасдан ўриб-йиғиб оламиз, ўрим-йиғим бошланган дастлабки кунларданоқ донни тозалашни ва колхозларнинг уруғлик фондларига топширишни ташкил қиламиз.

Бошоқли экинларнинг камида 85 процентини ва зиғир экилган майдоннинг 60 процентидаги ҳосилни комбайнлар блан ўриб-йиғиб оламиз. Ҳарбир экиннинг ҳосили бўйича давлат мажбуриятларини топшириш, МТСларнинг ишлари учун натура ҳақини тўлаш ва 1955 йилда экиш учун колхозларда уруғлик фондларини жамғариб қўйиш планларини тўла бажарамиз.

Еввойи ўтлар ўсиб чиқабошлаши ва ер қотабошлаши блан пар кўтарилган ерларни культивация қилиб қўямиз, август ойида эгат олиб экиладиган ёзги шудгорларда намни сақлашга алоҳида э'тибор берамиз.

Дон экилган, шунингдек пар кўтарилган ерларни намиқдириш учун қор, ёмғир, сел ва булоқ сувларидан кенг суратда фойдаланамиз.

1955 йилда ҳосил олинадиган кузги дон экинларини пар кўтарилган ерларга ва баҳори дон экинларини кузда шудгор қилиб қўйилган ерларга экамиз, бунинг учун пар кўтаришни 30 апрельгача ва кузда шудгорлаб қўйишни 30 ноябрьгача тамомлаймиз. Ердаги ҳосилни ўриб-йиғиб олиш блан бир вақтда кузги шудгорни кенг суратда ташкил қиламиз ва тупроқнинг қуриб қолишига йўл қўймаймиз.

Зарарли-заҳарли ёввойи ўтлар ўсган далаларда ҳосилни йиғиб олиш блан бирвақтда анғизни 12—14 сантиметр чуқурликда юмшатиб қўямиз ва қора шудгорни 25—27 сантиметр чуқурликда ўтказамиз, бу ерлардаги зарарли-заҳарли ёввойи ўтларнинг илдизларини қолдирмай йиғиштириб оламиз.

Баҳорикор ва шартли суғориладиган ерларда ўт-далали алмашлаб экишни жорий қиламиз, шу мақсадда ҳарбир колхозда кўпйиллик ўтлар уруғчиликни ташкил қиламиз.

Шоли экиладиган ерларни тайёрлашни шу йил 15 апрельдан кечикмай тамомлаймиз. Сурхондар'ё ва Қашқадар'ё областьларида шоли экишни 20 апрельгача; Андижон, Тошкент, Фарғона, Наманган ва Самарқанд областьларида 10 майгача; Хоразм областида ва Қорақалпоғистон АССРда 20 майгача тугаллаймиз.

Шоли экинини парвариш қилиш юзасидан бўлган ҳамма ишларни ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб ўтказамиз, бутун ҳосилни нобудгарчиликка йўл қўймасдан ўриб-йиғиб оламиз, давлатга шоли топшириш ва колхозларнинг уруғлик фондларига уруғ жамғариш планини 7 ноябрьгача тугаллаймиз.

ПИЛЛАЧИЛИК БЎЙИЧА

Ҳар қути қурт уруғидан камида 55 килограммдан пилла оламиз. Кўкламда боқиладиган ҳамма қуртларнинг камида 80 процентини жадал усул блан боқамиз.

Бутун пилла ҳосилининг камида 88 процентини давлатга сортли қилиб топширамиз, шу жумладан камида 28 процентини биринчи сортга ва 35 процентини иккинчи сортга топширамиз.

Қурт боқиш учун колхозлардаги ҳамма усти ёпиқ бинолардан тўлиқ фойдаланамиз.

Пилла ҳосилини ошириш, ялпи маҳсулотни кўпайтириш ва пилланинг сифатини яхшилаш учун қурт боқишга тайёргарлик кўриш юзасидан бўлган ишларнинг ҳаммасини — қуртларни 4 ёшгача боқишга тайёргарликни 15 мартдан кечикмай ва 5 ёшгача боқишга тайёргарликни 10 апрельдан кечикмай тугаллаймиз; тут баргларидан қурт боқиш учун тўғри ва тежаб фойдаланишга эришамиз.

Пилланинг сифатини кўтариш учун ғайрат блан кураш олиб борамиз: ипак қурти пилла ўрайдиган яхши сифатли дасталарни ва похолдан қилинадиган сун'ий дасталарни қуртлар пилла ўрайбошлашидан камида 10 кун илгари тайёрлаб қўямиз.

6 минг гектар ерда янги тўплама тутзор барпо этамиз ва 20 миллион туп баланд танали кўчатларни ўтқазамиз, тут дарахтларини яхши парвариш қилишни та'минлаймиз.

МАШИНА-ТРАКТОР СТАНЦИЯЛАРИ БЎЙИЧА

МТС ходимларининг КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети томонидан чақирилган Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Совет Иттифоқидаги машина-трактор станцияларининг барча ишчиларига, мутахассисларига ва хизматчиларига қарата чиқарган мурожаатида улар Коммунистик партия томонидан қишлоқ хўжалиги олдига қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун машина-трактор станциялари, колхозлар ва бригадалар ўртасида социалистик мусобақани кенг кучайтириб юборишга чақирилади.

Биз бу чақириқни қизғин қўллаб-қувватлаймиз ва Совет Иттифоқи машина-трактор станциялари ходимларининг социалистик мусобақасига қўшилиб, ўз олдимизга қуйидаги вазифаларни қўямиз:

1954 йилда колхозларда шартли ҳайдов ҳисобида 16 миллион гектар ҳажмида трактор ишларини бажарамиз, камида 850 минг гектар майдонда пахтани (биринчи ва иккинчи теримда) машина блан териб олишни та'минлаймиз; 540 минг гектар ерда дон экинларини комбайнлар блан ўриб-йиғиб оламиз, 800 минг гектар ерда машина блан пичан ўрамиз ва 400 минг гектар ерда пичанни машина блан ғарам қиламиз, камида 40 минг тонна миқдорида силос бостирамиз; 1955 йил ҳосили учун 1 миллион 800 минг гектар ерни шудгор қилиб қўямиз.

Хизмат қиладиган колхозлардаги ҳамма ишларни шартномаларда белгиланган муддатларда юқори сифатли қилиб ўтказамиз.

Пахта, сабзавот ва полиз экинларини, дон, мойли экинлар ва бошқа техника экинларини экиш ва парвариш қилиш ишларини машина блан бажаришдан ташқари МТСларнинг тракторлари блан янги ерларни ўзлаштириш ва янги суғориш системасига ўтиш блан боғлиқ бўлган 85 миллион кубометр ер ишларини бажарамиз; барча тракторчиларнинг смена нормаларини бажаришларини та'минлаймиз; ҳарбир ғилдиракли трактор блан бир сменада камида 2,5 гектар ерни, ДТ—54 ва НАТИ гусеничний тракторлари блан бир сменада камида 5 гектар ерни, С-80 трактори блан бир сменада камида 10 гектар ерни ҳайдашга, чопиқ трактори блан уруғ экишда, культивация қилишда, ўғитни машина блан сепишда камида 10—12 гектар ерни ишлашга эришамиз. Республика МТСларидаги мавжуд ҳамма пахта териш машиналаридан тўла фойдаланамиз, ҳарбир машина блан мавсум охиригача камида 60 тонна пахта теришни та'минлаймиз.

1954 йилда пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда машиналардан кенг фойдаланиб, очилган пахтанинг ҳаммасини ноябрь ойидан кечикмай, териб олиш, шунингдек 1955 йил ҳосили учун барча ишларни ўз вақтида ўтказиш та'минланиши лозим.

Агрономлар, механизаторлар, колхозларнинг раҳбарлари ғўзани парвариш қилишда агротехникани тўғри қўлланиб, пахта териш ишларини кенг суратда машиналаштиришни та'минлашлари лозим.

Чорвачиликдаги кўп меҳнат талаб қиладиган процессларни кенг механизациялаштирамиз. Ем-хашак тайёрлаш ишларидан ташқари камида 3 миллион 800 минг қўйнинг жунини машина блан қирқишни та'минлаймиз, чорвачилик фермаларини механизациялашда колхозларга ва даставвал сигирларни оғилхоналарда боқишга ўтган колхозларга ёрдам берамиз.

Бу вазифаларни амалга ошириш учун яқин фурсатда барча МТСларни мутахассис кадрлар блан ва трактор бригадаларини доимий ишчилар блан тўла та'минлашни тугаллаш зарур. Тракторларга ва бошқа машиналарга техника жиҳатидан қараб туришни анча яхшилаш, тракторчиларга ва МТСларнинг бошқа ходимларига моддий-маиший ва маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш керак. 40 та машина-трактор станциясида ишлабчиқариш ва маиший бинолар комплекс қурилишини ва давлат томонидан бу ишга берилган маблағлардан тўла фойдаланишни та'минлаш зарур.

Колхозларда трактор бригадалари учун дала шийпонлари қурилиши, бу дала шийпонлари ҳузурида тракторларни ва қишлоқ хўжалик машиналарини, ёнилғи ва мойлаш материалларини сақлаш учун бино, трактор бригадаларининг ходимлари учун ётоқхона бўлиши лозим.

Трактор ишлари таннархининг камида 5—7 процент камайтирилишига ва камида 3—5 процент ёнилғини тежашга эришамиз.

1954 йилда МТСлар, ихтисослаштирилган станциялар ва совхозлар учун етарли миқдорда механизатор кадрлар тайёрлашни та'минлаймиз.

Колхозларга агрономия ва зоотехника хизмати кўрсатишни анча яхшилаймиз. Агрозоотехника курслари ва қишлоқ хўжалик маданият уйлари орқали колхозчиларнинг малакасини оширишда уларга ёрдам берамиз.

МТСларнинг тракторчилари, трактор бригадаларининг бошлиқлари ва уларнинг ёрдамчилари, инженерлар ва техниклар, агрономлар, зоотехниклар ва бошқа мутахассислар дала ишларининг сифатини кескин суратда яхшилашлари, меҳнат унумини тинмай оширишлари, МТСларда ишлабчиқаришнинг индустриал маданиятини кенг жорий қилишлари лозим.

МТС ходимларининг энг биринчи вазифаси — деҳқончилик соҳасидаги отоқли усталарнинг тажрибасини ва колхоз ҳамда МТСларда етишган ажойиб кишиларнинг тажрибасини ўрганишдан ва кенг жорий қилишдан иборатдир.

СОВХОЗЛАР БЎЙИЧА

Совхозларда пахта ҳосилини гектарига камида 30 центнергача оширишни ва давлатга ҳар гектар ердан 1953 йилдагига нисбатан 15 процент кўп пахта топширишни та'минлаймиз. Пахтачиликда машғул бўлган ҳарбир ишчи ҳисобига камида 60 центнер пахта етиштирамиз ва топширамиз.

Совхозлардаги машина-трактор паркини, от-уловни ва транспорт воситаларини кўкламги дала ишларига тайёрлашни 25 февральдан кечикмай тўла тамомлаймиз.

Чигит экишни 7—8 иш кунида ўтказамиз ва буни 10 апрельдан кечикмай тамомлаймиз; ғўзани яганалашни ва қатор ораларини биринчи ишлашни 15 майдан кечикмай тугаллаймиз. Бундан кейинги ҳарбир парваришни агротехника жиҳатидан белгиланган қулай муддатларда ўтказамиз, шу блан бирга ғўзаларни пахта ҳосилини машина блан йиғиб-териб олишни та'минлайдиган қилиб ишлаш юзасидан зарур агротехника тадбирларини амалга оширамиз.

Ҳамма мавжуд пахта териш машиналаридан тўла фойдаланамиз. Бутун пахта майдонидаги ҳосилнинг камида 60 процентини машина блан териб олишни та'минлаймиз; ҳарбир машина блан мавсум охиригача камида 60 тонна пахта терамиз; ғўзани парвариш қилишнинг янги усулларини — машина блан яганалаш ва қатор ораларини бўйига ҳамда кўндалангига ишлашни кенг жорий қиламиз.

Ҳар гектар бедапоядан суғориладиган ерларда камида 80 центнер хашак ва баҳорикор ерларда камида 20 центнер хашак ўриб оламиз; уруғлик беда пояларининг ҳар гектарида камида 2 центнердан уруғ етиштирамиз ва йиғиштириб оламиз.

Дон экинларининг ҳамма майдонидан гектарига камида 10 центнердан ғалла, 400 центнердан илдизмева ҳосили, 270 центнер силос экини, 150 центнер картошка ва 170 центнер сабзавот ҳосили оламиз.

1954 йилда баҳорикор ерларга ем-хашак экинлари ва беда экишни кенг жорий қиламиз.

Ҳарбир соғин сигирдан камида 2600 литр сут соғиб олишни, ҳарбир бош қоракўл қўйдан камида 3,2 килограмм ва дағал жунли қўйдан камида 1,8 килограммдан жун қирқиб олишни та'минлаймиз; тухум қиладиган ҳарбир товуқдан 140 та тухум оламиз; ҳар 100 совлиқ қоракўл қўйдан камида 110 тадан қўзи оламиз, қоракўл териларининг камида 90 процентини давлатга биринчи сорт блан топширамиз; сут соғиш ва молларни суғоришни механизациялашни камида 60 процентга, электр асбоблари блан жун қирқишни 80 процентгача етказамиз.

СУВ ХЎЖАЛИГИ БЎЙИЧА

Ерларнинг мелиоратив аҳволини янада яхшилаш мақсадида 130 минг гектар шўрхок ва ботқоқ ерда янги коллектор — зовур тармоқлари қурамиз ҳамда мавжуд коллектор-зовур тормоқларини яхшилаб тозалаймиз. Шу блан бирга захланадиган ва шўрланадиган ҳамма майдонларда суғориш тормоқларининг яхши аҳволда сақланишини та'минлаймиз.

Мелиорация жиҳатидан айниқса ёмон бўлган ерларда вақтинча зовурлар олишни кенг қўлланамиз.

Капитал сув хўжалик қурилиши ишини жиддий равишда яхшилаймиз; 1954 йилда 338 миллион сўм ҳажмида сув хўжалиги қурилиши ишларини бажарамиз; 53 миллион кубометр ер ишлари ва 100 минг кубометр бетон ҳамда темирбетон ишларини бажарамиз; планда кўрсатилган сув ҳавзалари ва гидротехника иншоотларини битказиб, уларни эксплоатацияга топширамиз; колхозларда сув оқишини тартибга соладиган ва ўлчаб борадиган 2 мингта тўғон қурамиз; 1954 йилги халқ хўжалик планида кўзда тутилган янги об'ектлар қуриш, Марказий Фарғона ва Мирзачўлда суғоришни ривожлантириш ва бошқалар юзасидан белгиланган программанинг бажарилишини та'минлаймиз. Суғориладиган ерларда экин майдонларини 133 минг гектар кенгайтирамиз ва шу блан бирга 1955 йилги ҳосил учун 84 минг гектар майдонда портов ва янги ерларни хўжалик учун ўзлаштиришга тайёрлаш юзасидан ирригация-мелиорация қурилиши ишларини қизитиб юборамиз.

Хўжалик қурилиши программасининг амалга оширилиши учун қурилиш ташкилотларини доимий ишчи кадрлари ва малакали мутахассислар блан та'минлаш, уларни механизмлар ва ускуналар блан та'минлаш учун зарур чораларни кўрамиз, суғориш системаларида сувнинг нобуд қилинишига қарши қат'ий кураш олиб борамиз, суғориш системасини яхшилаймиз ва сув ресурсларидан унумли фойдаланишга эришамиз. Экскаваторлардан ва ер қазийдиган бошқа техникадан юқори унумли фойдаланишни таминлаймиз; машина-экскаватор станцияларининг камида 55 миллион кубометр ер ишлари бажаришларини та'минлаймиз; ер қазиш механизмларида ишлаётган барча бригадаларнинг йиллик иш нормаларини тўла ва ошириб бажаришларига эришамиз; экскаватор чўмичининг ҳарбир кубометрига бир йилда камида 220—250 минг кубометрга етказиб, скрепер чўмичининг ҳарбир кубометрига йилига камида 10 минг кубометрга етказиб ер қазишига эришамиз. Д-6 дизелли ҳарбир землясос машинанинг йилига камида 130 минг кубометр, Д-157 маркали бульдозернинг ҳарбири блан йилига камида 50 минг кубометр ва Д-159 маркали бульдозернинг ҳарбири блан йилига камида 35 минг кубометр ер қазишга эришамиз; ер ишларининг таннархини экскаваторлар блан бажарганда 15 процент, землясослар блан бажарганда 10 процент, скреперлар ва бульдозерлар блан бажарганда 5 процент камайтирамиз.

Биз пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан кам ҳосил олаётган, чорвачиликни ривожлантириш планларини ва давлат олдидаги ўз мажбуриятларини бажармаётган қолоқ колхозлар ва совхозлардаги, район ва МТСлардаги ишларнинг аҳволи учун мас'ул эканлигимизни тушунамиз.

Бундай колхозлар, совхозлар, МТСлар, районларнинг ишларини яхшилаш учун Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ходимлари олдида катта резервлар бор. Қолоқ колхозлар, районлар, совхозлар ва МТСларнинг ишларини доимий контроль остига олиб, уларга ўз ишларидаги камчиликларни тугатишда амалий ёрдам бериш, республикадаги барча колхозлар, совхозлар ва МТСларнинг ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажаришларини амалда та'минлаш, шу асосда умумий юксалишга эришиш зарур.

Колхозларда меҳнатни ташкил қилиш ва ҳисобга олишни яхшилаш учун зарур чораларни кўриш, қишлоқ хўжалик артели Уставига қаттиқ амал қилишни та'минлаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш лозим. Колхозларнинг жамоат мулкини муқаддас билиб, уни кўпайтириш, давлат олдидаги барча мажбуриятларни ўз вақтида ва ҳалоллик блан бажариш бизнинг бурчимиздир.

Қишлоқ хўжалигида ишловчи ҳамма меҳнаткашлар ҳақида ғамхўрлик қилиш ва катта э'тибор бериш, болалар муассасалари шохобчаларини кенгайтириш, умумий овқатланишни яхшилаш ва шу блан қишлоқ хўжалигидаги меҳнаткаш аёлларнинг қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини юксалтириш учун курашда актив иштирок қилишлари учун шароит яратиб бериш керак.

Биз республикадаги илмий-текшириш муассасаларининг ходимларини қишлоқ хўжалигини кескин суратда яхшилаш соҳасидаги вазифаларни бажаришда амалий ёрдам кўрсатишга чақирамиз.

Республика саноат корхоналарининг ходимлари ва даставвал қишлоқ хўжалик машиналари, ўғитлар ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг ходимлари қишлоқ хўжалиги учун машиналар, асбоблар, запас қисмлар ва ўғитлар ишлаб чиқариш программасининг тўла ва ошириб бажарилишини та'минлашлари, машина-трактор ва ихтисослаштирилган станцияларга, колхоз ҳамда совхозларга 1954 йилда олдимизда турган барча вазифаларни муваффақиятли бажаришда ёрдам беришлари лозим.

Биз қишлоқ хўжалик машиналари конструкторларидан чигит сеялкаларини, культиваторларни, пахта териш машиналарини, чанглагич, пуркагичларни, кўрак чувиш машиналарини ва сушилкаларни яхшилаш соҳасида янги муваффақиятларга эришишларини; пахта териш, кўрак териш машиналарининг, механизация қилинган сушилкаларнинг, уялаб-квадрат шаклда экадиган сеялкаларнинг, юк ортиш-юк тушириш ишларини механизациялаш воситаларининг янги, янада мукаммалроқ хилларини яратишларини ва ишлабчиқаришга топширишларини кутамиз.

Биз маданият ва соғлиқни сақлаш ходимларини республиканинг социалистик қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига хизмат кўрсатишни яхшилашга чақирамиз.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги олдига қўйилган вазифаларнинг реаллиги — бизнинг фидокорона меҳнатимизда, бизнинг иродамизда ва бу вазифаларни шараф блан бажаришимиздадир. Биз бундан аввалги йиллардагидек қардош республикалар — Тожикистон, Туркманистон, Озарбайжон, Қозоғистон ва Қирғизистон қишлоқ хўжалик ходимлари блан социалистик мусобақа шартномаси туздик.

Биз Ўзбекистоннинг барча колхозчиларини, МТС ва совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, барча меҳнаткашларини бутун куч-қувватларини сафарбар қилишга, юксак ижодий активлик кўрсатишга, КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни бажариш учун фидокорона меҳнат қилишга чақирамиз.

1954 йилда пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа ҳамма тормоқларини ривожлантириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларимизнинг муваффақиятли бажарилиши КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи ҳукумати томонидан республикамиз олдига пахтачиликни янада юксалтириш соҳасида қўйилган ғоят мас'улиятли вазифаларни амалга ошириш учун мустаҳкам асос яратиб беради.

(Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик илғорларининг республика кенгашида 1954 йил 28 январьда қабул қилинган).

Республика сайлов комиссиясининг мажлиси

СССР Олий Советининг Миллатлар Советига сайлов ўтказучи Ўзбекистон республика сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Республика сайлов комиссияси алоқа ва гражданҳаво флоти ходимларининг сайлов кампаниясида иштирок қилиши масаласини муҳокама қилди. СССР Алоқа министрлигининг Ўзбекистон ССРдаги вакили ўртоқ Калюжний ва граждан ҳаво флоти Ўзбекистон бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Шалев ахборот бердилар.

Комиссия ҳозирги вақтда Иттифоқ Советига ва Миллатлар Советига сайлов ўтказучи 57 та сайлов округининг ҳаммаси, шунингдек 2810 та сайлов участкаси электр алоқа воситалари блан та'минланганлигини ма'лумотга олди. Яқин кунларда яна 235 та участка комиссиялари учун телефон ўтказилади. 40 та сайлов округи, 2730 та сайлов участкаси радиолаштирилди. Узоқ пунктлардаги участка сайлов комиссиялари ихтиёрига 80 та радиостанция берилди. Округ ва участка сайлов комиссияларига авиация, алоқа воситалари блан узлуксиз хизмат кўрсатиш тадбирлари кўрилмоқда.

Республика сайлов комиссияси ўз мажлисида Тошкент—Ленин ва Янгийўл сайлов округлари сайлов комиссияларининг раислари Мангельдин ва Каримов ўртоқларнинг шу округларда сайловга тайёргарлик ишларининг бориши тўғрисидаги докладларини эшитди. Докладларни муҳокама қилишда республика сайлов комиссиясининг а'золари Муртазаев ва Мильчаков ўртоқлар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раис ўринбосари ўртоқ Емцов, Тошкент область ижроия комитетининг раис ўринбосари ўртоқ Романовский иштирок этдилар.

Республика сайлов комиссияси ўзининг қарорида шу нарсани кўрсатиб ўтдики, Тошкент—Ленин ва Янгийўл сайлов округларида СССР Олий Совети сайловига тайёргарлик ишлари ҳали ҳам лозим бўлган даражада кенгайтирилгани йўқ. Кўпгина сайлов участкаларида сайлов комиссиялари учун бинолар жиҳозланмаган, сайловчилар орасида агитация оммавий ишлар яхши авж олдирилмаган. Гулистон ва Сирдар'ё районларида бу нарса айниқса ёмон аҳволда, район ижроия комитетлари сайловга тайёргарлик соҳасидаги ташкилий-техникавий ишларга раҳбарлик қилишдан ҳақиқатда четланиб қолганлар.

Республика сайлов комиссияси Тошкент область ижроия комитетига сайловчиларнинг рўйхатлари парвосизлик блан тузилаётганлигини кўрсатиб ўтди. Сирдар'ё ва Гулистон районларида сайловчиларнинг рўйхатларига ба'зи сайловчиларнинг фамилиялари ва номлари бузиб ёзилган. Тошкент областининг айрим шаҳарларида ва районларида рўйхатга ёзилган сайловчиларнинг сони сайлов ёшидаги аҳолининг умумий сонига тўғри келмайди. Ҳозирги вақтда меҳнаткашлар депутатлари Советлари ижроия комитетларининг кечиктириб бўлмайдиган вазифаси шуки, улар рўйхатларнинг тўғри тузилганлигини жамоатчилик ёрдами блан текшириб аниқлашлари, ҳамма сайловчиларнинг сайловчилар рўйхатига ёзилишини та'минлашлари керак.

Республика сайлов комиссияси Ўзбекистон ССР Маданият министрининг ўринбосари ўртоқ Завьяловнинг сайловчиларга маданий хизмат кўрсатиш соҳасида министрлик томонидан мўлжалланган тадбирлар тўғрисидаги ахборотини ҳам эшитди.

Ўзбекистон Маданият министрлиги сайлов участкалари учун 953 та кино установкалар ажратганлигини, республика шаҳарлари ва районларида сайловга бағишлаб кинофестивал ўтказилаётганлигини, малакали лекторлар ва концерт бригадалари сайлов участкаларига юборилаётганлигини, участкаларни сайлов адабиётлари блан та'минлаш учун зарур чоралар кўрилаётганлигини республика сайлов комиссияси ма'лумотга олди. (ЎзТАГ).

Шаҳар ва район газеталаридан

ЯНГИ ТАКЛИФ АМАЛГА ОШИРИЛДИ

Сталин номидаги электрохимия комбинати тепло-электр цехининг ходимлари СССР Олий Совети сайлови шарафига самарали меҳнат қилмоқдалар.

Цех рационализаторларидан электрчи-слесарь Бельков ва Постухов ўртоқлар янги ихтиро'чилик таклифи киритдилар. Улар ўзларининг бу таклифларини ускуналар ишлаб турган бир шароитда ишлабчиқаришга жорий қилдилар.

Рационализаторлар ўзларининг бу янгиликларини амалга ошириш устида беш соат ишладилар. Бу янги таклифнинг татбиқ этилиши агрегатларнинг доимо бешикаст ишлашини та'минлади.

(Чирчиқ шаҳри, **«Сталин байроғи»** газетаси.)

БИРИНЧИ КВАРТАЛ ПЛАНИНИ 1 МАРТГАЧА БАЖАРИШ УЧУН

Янгийўлдаги консерва заводининг ишчилари, инженер-техниклари ва хизматчилари СССР Олий Советига сайлов кунини муносиб кутиб олиш учун фидокорона меҳнат намунасини кўрсатмоқдалар.

Ҳамма цехларда умумхалқ байрами шарафига социалистик мусобақа кучайтирилди. Коммунист Комил Абдужабборов бошлиқ мева цехи мусобақада энг олдинда бормоқда.

Консервачилар сайлов шарафига пландан ташқари 100 минг банка консерва ишлабчиқариш, биринчи квартал планини 1 мартгача бажариш мажбуриятини олдилар.

(Янгийўл райони, **«Янгийўл»** газетаси.

ҲАВАСКОРЛАР ТЎГАРАГИ

Молотов номли колхоздаги 10-нчи сон ўрта мактаб ўқучиларидан ташкил топган ёш ҳаваскорлар тўгараги «Алишер Навоий» драма асарини тайёрлаб саҳнага қўйди.

Яқинда колхозчи ота-оналарга ҳам бу асар қўйиб берилди. Спектаклни ота-оналар зўр қизиқиш блан тамоша қилдилар.

(Гулистон райони, **«Коммунизм учун»**. газетаси.)

«ШОҲИ СЎЗАНА» ҚИШЛОҚ МАКТАБИ САҲНАСИДА

1-нчи сон Молотов номидаги қишлоқ ўрта мактабида турли тўгараклар бор. Мактабда драма, қўл-ҳунар, химия, биология тўгараклари ташкил этилди. Уларда кўпчилик ўқучилар қатнашмоқда.

Драма тўгарагининг қатнашчилари яқинда Сталин мукофоти лауреати Абдулла Қаҳҳорнинг «Шоҳи сўзана» комедиясидан парчалар кўрсатди.

(Мирзачўл райони, **«Колхоз меҳнати»** газетаси.)

САЙЛОВ ШАРАФИГА

Районда бешинчи бешйилликда ишга туширилиши мўлжалланган пахта тозалаш заводи 1953 йил декабрь ойидан бошлаб маҳсулот ишлаб чиқараётир.

Янги совет техникаси асосида қурилган бу заводнинг коллективи социалистик мусобақага қўшилиб, маҳсулот ишлабчиқариш ойлик планини 29 январь кунига 103 процент қилиб бажарди.

Сайловолди социалистик мусобақасида ўртоқ Владимир Ким бошлиқ биринчи сменанинг машинист-дизельчиси И. Гордеев, тола ажратучи Н. Колдузов, момиқ ажратучи К. Скворцова, трамбовкачи Тўпа Абдумавлонова, прессчи Ҳакимов, смена лаборанти Мирҳошимова ўртоқлар ва ўртоқ Брусловский бошлиқ иккинчи смена ишчилари Акмалов, Ражабов каби ўртоқлар ғолиб чиқмоқдалар.

(Пискент райони, **«Пахта учун кураш»** газетаси.)

МТСларда қурилиш ишлари

Областьнинг етти МТСида Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг «Сельхозпроекти» томонидан ишлаб чиқилган бир хил проектлар бўйича ремонт ишхоналари қурилабошланди. Янги ишхоналар мукаммал ускуна ва механизмлар блан та'минланади.

МТСларда ишлаб чиқариш бинолари қуриш блан бир қаторда, уй-жойлар, ошхоналар, гаражлар, машиналарни сақлайдиган саройлар ва омборлар ҳам қурилмоқда.

Бўка, Юқоричирчиқ ва Сирдар'ё МТСларидаги қурилиш ишларини учинчи кварталда тамомлаш мўлжалланади. (ЎзТАГ).

Область меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Мурожаатини якдиллик блан ма'қулламоқдалар

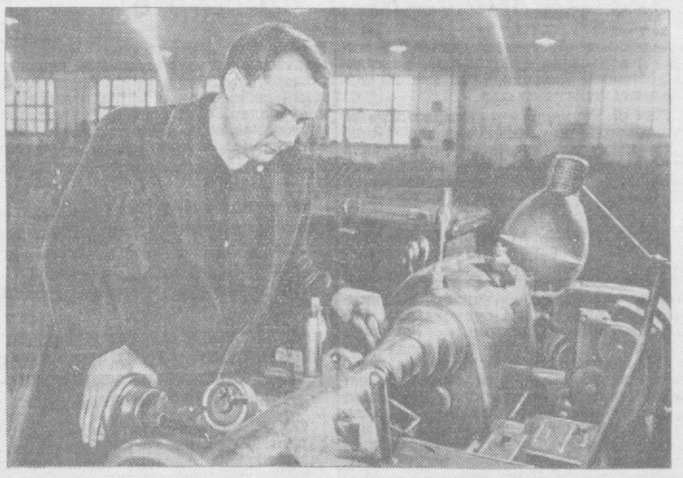

«Таштекстильмаш» заводининг илғор токари Леонид Соколов КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатига жавобан меҳнат вахтасида туриб ишлаб, кунлик нормани 400—500 процентга етказиб бажармоқда. **Суратда:** ўртоқ **Л. Соколов** иш устида.

Партия бизларни янги ғалабалар сари бошлаб бормоқда

СИРДАР'Ё (ЎзТАГ) КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаати Сирдар'ё районидаги колхозларнинг а'золарини ғоят даражада руҳлантириб юборди. «Ҳақиқат» колхозида бўлган йиғилишда бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сафар Ҳолматов бундай деди:

— Партия Совет давлатини, ишчилар блан деҳқонлар ўртасидаги бузилмас иттифоқни ҳартарафлама мустаҳкамламоқда, колхозларнинг янада яшнаши тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Буни Мирзачўлдаги колхозлар мисолида яққол кўриш мумкин. Совет ҳукумати янги ерларни ўзлаштириш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқда, шу мақсад учун анча катта маблағлар ажратмоқда, бизларни энг янги техника блан, минерал ўғитлар блан та'минламоқда. Бизнинг колхозимиз ана шу катта ёрдамдан самарали фойдаланиб, ўтган йили давлатга шўрҳоқ ерларни ҳар гектаридан 32,5 центнердан пахта топширди. СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «1954—1958 йилларда Ўзбекистонда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори республикамизда қишлоқ хўжалигини юксалтириш ҳақида партия ва ҳукумат томонидан қилинаётган меҳрибонликнинг янги ёрқин намунасидир.

Биз Коммунистик партия Марказий Комитетининг Мурожаатига ва партия ҳамда ҳукуматнинг пахтачиликни ривожлантириш тўғрисидаги қарорига пахта ҳосилини ошириш учун курашни кучайтириш блан жавоб берамиз. Менинг бригадамнинг а'золари бу йил ҳар гектар ердан 50 центнер, я'ни ўтган йилдагидан 3 центнердан ортиқ пахта ҳосили етиштиришга қарор қилдилар. Бу мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш учун курашдан иборат умумхалқ ишига бизнинг ҳиссамиз бўлади.

— Ўтган сайловларда, — деди «Ҳақиқат» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назира Йўлдошева ўз сўзида, — коммунистлар блан партиясизлар блоки ҳамиша ғалаба қилиб келди. Биз, қишлоқ меҳнаткашлари бу енгилмас блокнинг кандидатлари учун якдиллик блан овоз бериб, Коммунистик партияга чексиз садоқатимизни яна бир марта намойиш қиламиз. Колхозимизнинг а'золари КПСС Марказий Комитетининг чақириғига жавобан кўкламга намунали тайёрланишга қарор қилдилар. Ҳозирги вақтда колхозда қизғин иш давом этмоқда: ирригация тармоқлари тозаланмоқда, далаларга ўғит ташилмоқда, уруғлик чигит тайёрланмоқда.

Сирдар'ё районидаги Охунбобоев номли, Сталин номли ва бошқа колхозларнинг а'золари КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатига ҳамда СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг қарорига меҳнат ғайратларини янада ошириш блан жавоб бермоқдалар.

Халқимизнинг бахт-саодати учун

Қизил тонг фабрикаси, уст-бош кийимлари тайёрловчи цехининг ишчи ва хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатини кенг муҳокама қилиш учун тўпландилар. Фабриканинг энг кекса ишчиларидан бири, коммунист ўртоқ П. С. Титова Мурожаат ўқиб эшиттирилгандан сўнг сўзга чиқиб, бундай деди:

— Ўртоқлар, мамлакатимизнинг олий органларига бўлган бизнинг сайловимиз дун'ёда энг демократик, тенг ҳуқуқли сайловдир. Биз, халқимизнинг бахти-саодати учун, Ватанимизнинг янада гуллаб-яшнаши учун мамлакатимизнинг муносиб ўғил ва қизларига якдиллик блан овоз берамиз.

КПСС Марказий Комитетининг совет кишиларига қарата қилган Мурожаати бизни янгидан-янги меҳнат зафарларига илҳомлантиради.

Фабрикамизнинг ишчи-хизматлари биринчи кварталда пландан ташқари 2 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олган эди. Улар ўз мажбуриятларини муддатидан олдин 1 февральдаёқ ортиғи блан бажариб, 2 миллион 900 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Биз энди, бу муваффақиятлар блан қаноатланиб қолмай, жонажон партиямизнинг Мурожаатига жавобан янада зўр ғайрат блан ишлашимиз керак.

Ўртоқ Титовадан сўнг сўзга чиққан цех ишчиларининг ҳаммаси ҳам унинг фикрини қўллаб-қувватлади. КПСС Марказий Комитетининг бу Мурожаатидан илҳомланиб, ишлабчиқаришда катта муваффақиятларни қўлга киритиш учун курашажакларини айтдилар.

Цехдаги бу йиғилиш жуда баланд руҳ блан ўтди.

Б. СУЛТОНОВ.

Агитаторлар ғалабаларимизни ҳикоя қилмоқдалар...

Агитпункт жойлашган икки қаватлик бинога кираверишда қизил алвонга йирик ҳарфлар блан «Ленин—Сталин байроғи остида, Коммунистик партия етакчилигида, коммунизм тантанаси сари, олға!» деб ёзиб қўйилган сўзлар биринчи қарашдаёқ кўзга яққол ташланади. Ўртада СССР Олий Советига сайлов кунига бағишланган махсус плакат, унинг икки қанотида юқоридан пастга қилиб ёзилган шиорлар ва турли-тумон безаклар бу бинони янада кўркам қилиб турипти.

Икки тавақалик эшикдан бино ичкарисига кирилади. Фое ва коредор шинам безатилган. Унда рус ва ўзбек тилларида ёзилган шиорлар осиғлик. Узун стол устига сайловга доир турли адабиётлар ва газета, журналларнинг янги сонлари териб қўйилган. Тувакларга ўтқазилган гуллар, диван, кресло, стол атрофига қатор қилиб қўйилган стуллар — буларнинг ҳаммаси агитпункт жойлашган хонанинг мукаммал жиҳозланганлигини акс этдиради. Бу ерга радиоприёмник ҳам ўрнатилган. У минут ва соат сайин янгиликлардан дарак беради, ора-сира ёқимли ашула ва музика садоларини эшитдириб туради.

Бугун агитпунктга агитатор Пўлатой Ғуломова навбатчилик қилмоқда. Пўлатой ҳали яқиндагина ўзи бириктилган хонадонлардаги сайловчилар блан суҳбат ўтказганидан кейин орадан салгина вақт ўтказиб, навбатчиликка етиб келди. У бу ерга ҳардоим келиб турувчи сайловчилар блан бугун ўтказадиган суҳбати тўғрисида яна фикр юритабошлади. Навбатдаги суҳбатга тайёрланатуриб, кечадан буён китоб ва брошюралардан ўқиганларини бирма-бир кўз олдидан ўтказди. Унинг ёрқин хотирасини мамлакатимизда сўнгги йилларда эришилган янги ютуқлар ва кашфиётлар чулғаб олди.

— Нақадар гўзал, бой ва ажойиб бизнинг улуғ Ватанимиз, — дейди у, чуқур таассуротларга берилгани ҳолда. — Ҳамма қимматбаҳо нарсалар, имкониятлар совет кишилари учун, ҳаммаси, ҳаммаси...

Агитатор шу топда совет кишилари учун яратиб берилган ўша имкониятларни ҳаяжон блан эслар экан, эшик очилиб, ёши 70 дан ошиб қолган, лекин, кўринишда тетик бир чол кириб келди.

— Салом, Қосим ота, — Пўлатой ўрнидан туриб отани самимий қарши олди.

— Кўп яша қизим. Уйда ўтирабериб зерикар эскансан, жиндак суҳбат эшитай деб келдим, — деди-да диванга ўтирди.

— Раҳмат ота, — деди Пўлатой мамнун қиёфада.

Орадан салгина вақт ўтар-ўтмас уларга яна бирнеча киши келиб қўшилди.

Суҳбат бошланди. Уч йилдан буён бу соҳада ортдирилган тажриба ёш агитаторни суҳбатларни мазмунли ва қизиқарли ўтказишга одатлантириб қўйган эди. У, одатдагича осойишталик блан сўз бошлади. Агитатор даставвал СССР Конституциясининг дун'ёда энг демократик конституция эканлиги тўғрисида батафсил гапирди. Бу ҳақда сайловчилар томонидан берилган саволларга ҳам қисқа, тушунарли қилиб жавоб қайтарди. Сўнгра суҳбат давомида совет халқининг моддий фаровонлиги тобора яхшиланиб, маданий савияси юксалаётганлиги, партия ва ҳукуматимизнинг халқ фаровонлигини янада яхшилаш тўғрисида қилаётган катта ғамхўрликларини аниқ ва равшан баён қилиб берди. Бу ўринда КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарори ҳамда Мурожаатдан ёрқин мисоллар келтирди.

Агитаторнинг сўзларини мароқ блан тинглаб ўтирган Қосимота суҳбатга аралашди.

— Қизим ҳақ гапларни айтди. Нимаики яхшилик бўлаётган бўлса, ҳаммасини ўз кўзимиз блан кўриб ва сезиб турибмиз. Ўтмишда тирикчилик ҳарбир камбағал, етим-есир учун оғир юк, умрнинг эгави эди. У кунларни эсласам, юрагим орқамга тортиб кетади. Энди-чи, нонимиз бутун, дастирхонимиз тўкин. Яшамоқ ёшу-қарининг бирдан-бир орзу-ҳаваси бўлиб қолди. Кишининг қадр-қимматини улуғлаган партия ва ҳукуматимизнинг обру-э'тибори янада ошсин. Дун'ёда тинчлик ва осойишталик барқарор экан, давлатимизнинг мартабаси бундан ҳам улуғ, халқимизнинг фаровонлиги тағин ҳам зиёд бўлади. Бунга ишончимиз комил, албатта.

Суҳбатга қатнашганлар орасида етти боланинг онаси Муаттар Ашрафхонова ҳам бор. У партия, ҳукуматимиз томонидан оналар ва болалар тўғрисида қилинаётган меҳрибонликлар ҳақида ўзидан қиёс олиб гапирди. Суҳбат ана шу тахлитда икки соатдан ортиқ вақт давом этди. Тингловчилар бугунги суҳбатдан жуда мамнун бўлиб тарқалишди.

14-нчи агитпункт Сталин районидаги Охунбобоев номли 45-нчи ўрта мактаб биносида жойлашган. Агитпункт СССР Олий Советига сайлов муносабати блан ўз фаолиятини янада кучайтириб юборди. Агитпункт бутун сайлов кампанияси даври учун иш план тузиб олиб, шу план асосида иш олиб бормоқда. Агитпунктда агитаторлар учун ҳафтада бир марта семинар, сайловчилар учун турли темаларда тез-тез доклад, лекция ва суҳбатлар ўтказиб турилади. Масалан, кўпсонли сайловчилар тўпланган йиғилишларда агитпункт мудири ўртоқ Р. Қобилова «СССР Конституцияси — дун'ёда энг демократик конституциядир», агитаторлардан ўртоқ А. Измайлова «Ленинсиз 30 йил, Ленин йўлидан», мактабнинг тарих ўқитучиси ўртоқ Х. Омонов «Совет сайлов системаси — дун'ёда энг демократик сайлов системасидир» деган темаларда доклад қилдилар. Шунингдек агитпунктда сайловчилар блан «Совет халқи — коммунизм қуручидир», «Совет кишиларининг миллий ифтихори» деган темаларда ҳам лекция ва суҳбатлар ўтказилди.

Агитпунктга бириктилган 37 агитатор сайловчилар орасида СССР Олий Советига сайлов ҳақидаги Низом, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарори, 1953 йил халқ хўжалик планининг бажарилиш якунлари ва бошқа темаларда қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар. Айниқса агитаторлардан Х. Омонов, П. Ғуломова, Қ. Муҳамедов, В. Никитина, Мавашев ва бошқалар сайловчилар ўртасида агитация ишларини намунали олиб бориб, ўзларининг бу соҳада ортдирган бой тажрибаларини бошқа агитаторлар блан ўртоқлашмоқдалар.

Агитаторлар сайловчиларга партия, ҳукуматимизнинг халқ фаровонлиги тўғрисида қилаётган бениҳоя катта ғамхўрликлари ҳақида гапирганларида, мамлакатимизнинг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган муваффақиятларини ҳам сўзлаб бермоқдалар.

А. ШЕРМУҲАМЕДОВ.

Агитаторларнинг яхши ташаббуси

Октябрь районидаги 41-нчи агитпунктга уюшган 40 дан ортиқ агитаторларнинг кўпчилиги коммунист ва комсомоллардан бўлиб, улар ўзлари беркитилган хонадонлардаги сайловчилар ўртасида тушунтириш ишларини мунтазам олиб бормоқдалар, турли темаларда суҳбат ва лекциялар ўтказмоқдалар.

Агитаторлардан ўртоқ Сайдаҳмедов 2-нчи Оқилон маҳалласида яшовчи сайловчилар ўртасида «КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарори», «Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги» деган темаларда, агитатор ўртоқ Шермуҳамедов Янги шаҳар маҳалласидаги аҳоли ўртасида «СССР Конституцияси-дун'ёда энг демокртик Конституциядир» деган темада лекция ўқидилар. Агитатор ўртоқ Исматхўжаев ҳар икки маҳалла аҳолиси тўпланган йиғилишда «Дин—халқ учун аф'юндир» деган темада лекция ўқиди. Шунингдек комсомол агитаторлардан П. Хўжаева, Д. Шамсиддинова ўртоқлар ҳам уй иши блан шуғулланучи хотин-қизларга «СССР Олий Советига сайлов ҳақидаги Низом»ни моддама-модда тушунтириб бермоқдалар.

Ф. УСМОНОВА.

Совет-Хитой дўстлиги — тинчликнинг энг муҳим фактори

Совет ва хитой халқлари бу йил икки муҳим тарихий кунни, я'ни бизнинг мамлакатимиз блан Хитой ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилишининг ўттиз йиллигини ва дўстлик, иттифоқ ҳамда ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги шартнома имзоланишининг тўрт йиллигини нишонлайдилар.

1924 йилда тузилган Совет-Хитой шартномаси Хитой блан ҳуқуқий тенглик асосида имзоланган биринчи шартнома бўлди ва бу шартнома ўша вақтда ярим мустамлака ҳолида бўлган мамлакатнинг чет давлатлар блан муносабатларида янги давр очди. Ўша вақтдан буён ўтган 30 йил ичида совет халқи ва Совет ҳукумати хитой халқига кўп марта ёрдам берди. Совет кишилари хитой халқининг Хитой Коммунистик партияси раҳбарлиги остида олиб борган қаҳрамонона курашини зўр э'тибор ва хайрихоҳлик блан кузатиб турдилар. Хитой халқи ўз миллий мустақиллиги учун олиб борилган ва узоқ давом этган оғир курашда доим совет халқидан катта мадад олиб турди.

Совет Иттифоқи 1949 йил 2 октябрьда Хитой Халқ Республикасини таниган ва у блан дипломатия муносабатлари ўрнатган биринчи мамлакат бўлди. Шундан кейин, я'ни 1950 йил 14 февральда Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси тарихий жиҳатдан жуда катта аҳамиятга эга бўлган ҳужжатларни — дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги шартномани, Хитой Чанчунь темир йўлини, Порт-Артурни ва Дальнийни Хитойга текин топшириш тўғрисидаги битимни, Совет ҳукуматининг Хитой Халқ Республикасига узоқ муддатли иқтисодий кредит бериши тўғрисидаги битимни имзоладилар.

1950 йилда тузилган Совет-Хитой шартномаси Совет Иттифоқи халқлари блан ёш Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги дўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлашда янги давр очди. Бир-бири блан қўшни бўлган икки буюк давлат ўртасида тинчлик мақсадларини кўзда тутиб тузилган иттифоқ, даставвал, империалистик Япония томонидан бўладиган агрессиянинг, ёки агрессия қилиш ниятида Япония блан бевосита ёхуд бошқа йўллар блан бирлашадиган бошқа ҳарқандай давлат томонидан бўладиган агрессиянинг такрорланишига йўл қўймасликка қаратилган эди. СССР ва хитой халқларигина эмас, балки тинчлик ва демократиянинг барча дўстлари ҳам бу иттифоқни зўр хурсандчилик ва баланд руҳ блан кутиб олдилар.

Совет-Хитой шартномасининг энг муҳим вазифаларидан бири Хитой Халқ Республикасининг саноат ишлабчиқаришини ва қишлоқ хўжалигини тинч вазиятда тиклаш ҳамда ривожлантиришни та'минлашдан иборат. Дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги шартноманинг амалга оширилиши ёш Хитой Халқ Республикасининг экономикасини тиклаш ва ривожлантириш учун жуда қулай шароит вужудга келтирди.

Шартнома моддаларига мувофиқ, 1950 йил 27 мартда Москвада нефть ва рангли металлар бўйича, шунингдек граждан авиацияси бўйича аралаш Хитой-Совет акцияли ширкатларни тузиш тўғрисидаги битимлар имзоланди. Тенг асосларда тузилган бу ширкатлар Хитойнинг миллий экономикасини ривожлантиришга ва СССРнинг Хитой блан иқтисодий ҳамкорлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради. Совет Иттифоқи шартномаларга мувофиқ, Хитой олдида ўз зиммасига олган мажбуриятларини бажариб, Хитой Чанчунь темир йўлини ва унинг ҳамма мол-мулкларини, корхоналарини, шунингдек Япония мулкдорларининг Шарқи-Шимолий Хитойдаги ва Дальний шаҳридаги собиқ мол-мулкларини Хитойга бепул топширди. 1953 йил сентябрь ойида Хитойнинг экономикасини ривожлантиришда Совет ҳукуматининг ёрдам бериши тўғрисидаги масала юзасидан бошланган музокаралар муваффақиятли тамом бўлди. Янги битимга мувофиқ Совет Иттифоқи металлургия, машинасозлик, нефть ва электроэнергетика саноатининг ҳамда темир йўл транспортининг 141 корхонасини қуриш ва реконструкция қилишда Хитойга иқтисодий ҳамда техника ёрдами бериш мажбуриятини олди. Хитой Марказий халқ ҳукуматининг бошлиғи Мао Цзэ-дун янги битимнинг ғоят муҳим эканлигини та'кидлаб, Г. М. Маленковга юборган телеграммасида бундай деб ёзган эди: «...улуғ Совет Иттифоқи Ҳукуматининг Хитойга 91 та янги корхонани қуришда ва реконструкция қилишда ҳамда ҳозир қурилаётган ва реконструкция қилинаётган 50 та корхонани тиклашда систематик равишда иқтисодий ва техника ёрдами кўрсатишга розилик берганлиги туфайли, хитой халқи Совет Иттифоқининг илғор тажрибасини ва техника соҳасидаги энг янги муваффақиятларини ғайрат блан ўрганиб, ўзининг қудратли оғир индустриясини аста-секин қуриб олиши мумкин. Бу нарса Хитойни индустриялаш учун, Хитойнинг социализмга аста-секин ўтиши учун, шунингдек Совет Иттифоқи бошчилигидаги тинчлик ва демократия лагери кучларининг мустаҳкамланиши учун ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлади».

Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги шартномани амалга ошириб, иқтисодий ва маданий алоқаларни кенг миқ'ёсда йўлга қўйдилар. Ҳар икки мамлакат ўртасида ўзаро фойдали бўлган савдо-сотиқ тез ривожланмоқда. Агар урушдан аввалги 1936 йилда гоминданчилар ҳукуматининг халққа қарши қаратилган сиёсати натижасида СССР блан Хитой ўртасидаги мол обороти Хитой ташқи савдо оборотининг атиги 0,5 процентини ташкил этган бўлса, 1952 йилда 53,4 процентга етди. 1953 йилда бу мол обороти янада ортди.

Хитой халқи совет халқининг давлат қурилишида, иқтисодий ва маданий қурилиш соҳасида тўплаган жуда бой тажрибаларидан кенг фойдаланмоқда. Совет Иттифоқидаги олий ўқув юртларида, илмий муассасаларда, саноат лабораторияларида ва корхоналарда та'лим олаётган хитойли студентлар, ишчилар, инженерлар ва техника ходимларининг сони йил сайин кўпаймоқда. Марказий халқ ҳукуматининг илтимоси блан Хитойга бораётган совет мутахассислари халқ хўжалиги қурилишида ёрдам берибгина қолмай, совет мамлакатидаги илғор иш тажрибасини ҳам хитой ишчиларига, техник ва инженерларига, деҳқонларига ва агрономларига ўргатмоқдалар, уларни энг янги социалистик техника ҳамда фаннинг ютуқлари блан таништирмоқдалар.

Совет Иттифоқи блан маҳкам ҳамкорлик хитой халқига ўзининг халқ хўжалик вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш, социалистик индустриялаш йўлидан зўр ишонч блан олға бориш ва мамлакатда моддий ҳамда маданий турмуш даражасини юқори кўтариш имконини беради.

Совет Иттифоқи, Хитай Халқ Республикаси ва халқ демократияси мамлакатлари тинчлик, демократия ва социализмнинг қудратли лагерини ташкил этадилар. Бу лагерьнинг кучлари тўхтовсиз ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Ана шу лагерьдаги мамлакатлар ўртасида тенглик ва бир-бирларига фойда келтириш принципларига асосланган маҳкам ҳамкорлик шу лагерь кучларининг манба'идир. Хитой халқи янги бахтли ҳаёт йўлидаги курашда эришаётган буюк муваффақиятлари блан тинчлик ҳамда демократия лагерини тобора мустаҳкамлашда актив қатнашмоқда.

1950 йилда тузилган Совет-Хитой шартномаси бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига жуда катта ҳисса қўшади.

Дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги Совет-Хитой шартномаси ёш Хитой Халқ Республикасини империалистик давлатларнинг агрессиясидан ҳимоя қилишда жуда катта ижобий роль ўйнади. Бу шартнома Американинг Кореядаги агрессорлик сиёсати ва қуролли интервенциясини барбод этиш учун ҳам жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Хитой Халқ Республикаси халқаро миқ'ёсда тинчликни сақлаш учун кураш принципларига амал қилиб, Корея Халқ-Демократик Республикаси блан биргаликда Кореяда яраш битимини тузиш ташаббускори бўлди.

Урушдан кейинги йилларда Осиё мамлакатларида, биринчи галда, Хитойда бўлиб ўтган жуда катта ўзгаришлар, шунингдек дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги Совет-Хитой шартномасининг амалга оширилиши Хитой Халқ Республикасини Осиёда ва Тинч океан ҳавзасида тинчликнинг энг муҳим факторига айлантирди. Фактлар Совет-Хитой шартномаси Узоқ Шарқдагина эмас, балки бутун дун'ёда ҳам тинчликни ҳимоя қилиш ва сақлашда стабиллаштиручи энг муҳим куч бўлиб қолганлигини кўрсатади.

Тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг Берлинда бўлаётган кенгашида Совет Иттифоқи халқаро проблемаларни ҳал этишда Хитой Халқ Республикасини қатнаштириш тўғрисида аниқ ва конкрет таклифларни илгари сурди. Совет Иттифоқи ташқи ишлар министри В. М. Молотов кенгашнинг биринчи мажлисидаёқ халқаро муносабатлардаги кескин вазиятни юмшатиш чораларини муҳокама қилиш учун Хитой Халқ Республикасининг иштироки блан беш давлат министрларининг кенгашини чақириш тўғрисида таклиф киритди. В. М. Молотов шу масала ҳақидаги баёнотида бундай деди: «Осиёда рўй берган, аввало, хитой халқининг ғалабасида ва Хитой Халқ Республикасининг барпо қилинишида ўз ифодасини топган туб ўзгаришларни бундан буён ҳам назар-писанд қилмаслик давлатлар ўртасидаги муносабатларни кескинлаштиришга олиб боради ва бутун дун'ё халқлари астойдил манфаатдор бўлган ҳамда ҳал қилиш пайти келган халқаро проблемаларни ҳал этишга тўсқинлик қилади».

Хитой халқи Совет Иттифоқининг тинчлик сиёсатини, унинг Хитой Халқ Республикасининг қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилиб чиқаётганлигини астойдил ма'қулламоқда. Тинчликни сақлаш ва халқлар ўртасида дўстона муносабатларни кучайтиришдан иборат энг олижаноб мақсадларни кўзда тутган қарийб 700 миллион кишининг улуғ иттифоқи ҳозирги халқаро вазиятга ғоят самарали та'сир кўрсатмоқда.

Совет-Хитой дўстлиги ҳозирги кунда тинчликнинг энг муҳим фактори бўлиб қолди. Совет-Хитой шартномаси имзоланганидан буён ўтган тўрт йил икки улуғ халқнинг порлоқ истиқбол йўлида ҳамиша олиб бораётган курашдаги қардошларча дўстлиги йил сайин мустаҳкамланиб бораётганлигини очиқ-равшан исбот этади. Ана шу дўстлик блан бир қаторда ҳар икки мамлакатнинг тинчлик учун ва барча халқларнинг хавфсизлиги учун курашда биргаликда қилаётган ҳаракати ҳам кучайиб бормоқда.

Вл. РОГОВ.

Австрия блан тузиладиган шартнома тўғрисида

Тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгашида В. М. Молотовнинг 1954 йил 12 февральдаги баёноти

Совет ҳукумати Австрия масаласини сра кечиктирмай ҳал қилишга катта аҳамият беради.

Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси проектининг илгари тўрт давлат ўртасида келишиб олинган моддаларига мувофиқ, Австрия блан давлат шартномасининг тузилиши эркин ва мустақил Австрия давлатининг қайтадан тикланишига олиб келади. Австрия масаласининг шу тахлитда ҳал қилиниши Европада тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига жавоб беради ва, шу блан бирликда, Австрия халқининг миллий ҳуқуқларини та'минлаш вазифаларига мос бўлиб тушади.

Австрия блан давлат шартномаси тузиш тўғрисида етти йилдан бери музокаралар олиб борилаётган бўлса ҳам, лекин ҳанузгача бу масалада битимга келинмаганлигини Совет ҳукумати нормал бўлмаган бир аҳвол деб ҳисоблайди.

Ма'лумки, Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси проектининг собиқ герман активларига таалluқли қоидалари Потсдам конференциясида қабул қилинган қарорларга, шунингдек Австрияга таалluқли сиёсий ва иқтисодий масалаларда тўрт давлат ўртасида келишиб олинган битимларга тамомила мос бўлишига қарамай, Австрия блан тузиладиган давлат шартномасининг шу масалага доир моддаларини 1949 йилда келишиб олиш учун икки йилдан кўпроқ вақт талаб этилган эди.

Австрия блан тузиладиган давлат шартномасининг проекти, бирнеча моддаларнигина истисно қилганда, 1949 йилда СССР, Франция, Англия ва Америка Қўшма Штатлари ўртасида асосан келишиб олинган эди.

Австриянинг келгусида мустақил ва эркин давлат бўлишига бевосита таалluқли масалани кўриб чиқишни Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция вакилларининг истамаганликлари Австрия блан тузиладиган шартномани тайёрлаш ишларини охирига етказишга катта тўсқин бўлди.

Совет ҳукумати Америка Қўшма Штатлари ва Англия Италия блан тузилган сулҳ шартномасида Эркин Триест Территориясига нисбатан ўз зиммаларига олган мажбуриятларни бажаришлари зарур, деб ҳисоблайди. Совет ҳукумати Америка Қўшма Штатлари ва Англиянинг бу жиҳатдан ўз зиммаларига олган мажбуриятларни бажармай, ҳақиқатда Триест территориясини Англия-Америка ҳарбий базасига айлантириб юборганликларини йўл қўйиб бўлмайдиган бир ҳол, деб ҳисоблаб келди ва ҳали ҳам шундай деб ҳисобламоқда.

Аҳвол шундай бўлганлиги сабабли, Совет ҳукуматининг Австриянинг ҳам шундай ҳолга солинмаслигига интилаётганлиги мутлақо табиийдир. Шунинг учун ҳам биз Эркин Триест Территорияси масаласини четлаб ўтаолмаймиз.

Кейинги икки йил — 1952 ва 1953 йиллар — Австрия блан шартнома тузиш йўлидаги яна бир қийинчиликни йўқотишга овора бўлиш блан ўтди, десак бўлади.

1952 йил март ойида Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция ҳукуматлари ўзлари, Совет Иттифоқини қатнаштирмай, сепарат йўл блан тайёрлаган ва «қисқартирилган шартнома» деб аталучи шартнома проектини тўсатдан ўртага ташладилар. Бунда, кейинги вақтларда юз берган сепарат ҳаракатлар қилиш одати ўз та'сирини ўтказган бўлса керак.

Тўрт давлатнинг илгари келишиб қабул қилган қарорларига ва Австриянинг илгариги позициясига қарама-қарши бўлган бу янги проектни Австрия ҳукуматининг актив равишда қўллаб-қувватлаганлиги ҳам кутилмаган бир ҳодиса бўлди. Шундай қилиб, давлат шартномаси масаласини ҳал қилишнинг кейинги вақтда чўзилиб кетганлиги учун мас'улиятни Австрия ҳукумати ҳам ўзидан соқит қилиши мумкин эмас.

Ма'лумки, «қисқартирилган шартнома» проекти СССР учун мутлақо мақбул бўлмайдиган проект эди.

Биринчидан, шу проектда Австрия халқининг демократик ҳуқуқлари масаласи э'тиборга олинмаган, ваҳоланки бу тўғрида давлат шартномаси проектида мутлақо равшан ва тўрт давлат ўртасида келишиб олинган қоидалар бор эди.

Иккинчидан, «собиқ герман активлари» масаласида Совет Иттифоқининг ҳуқуқлари ўша проектда қўпол равишда бузилган, ваҳоланки Совет Иттифоқининг бу ҳуқуқлари Америка Қўшма Штатлари ва Англия томонидан, сўнгра эса Франция томонидан ҳам имзоланган Потсдам битимларида э'тироф қилинган эди.

Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция ҳукуматлари ўзлари сепарат равишда тайёрлаган «қисқартирилган шартнома» проектини ўтказишдек ночор идеядан воз кечгунларича орада 2 йилча вақт ўтиб кетди. Эндиликда, бизнинг тушунишимизча, уч давлат ҳукуматлари «қисқартирилган шартнома» проектини, ниҳоят, муҳокамадан олиб ташладилар. Шу сабабли, Совет ҳукумати давлат шартномасини тузишни тезлаштириш учун лозим бўлган ҳамма чораларни кўришни мумкин ва зарур деб ҳисоблайди.

Хўш, ҳозирги вақтда бу масала қай тахлитда турибди?

Совет ҳукуматининг фикрича, эндиликда Австрияни тўрт давлатнинг Иттифоқ Комиссияси контролидан озод қилиб ва Австрияни оккупация қилишга таалluқли бўлган ҳамма органларни тугатиб, Австрияни суверен, мустақил ва демократик давлат сифатида тиклаш учун тўла имконият бор.

Шу блан бирликда, кейинги йиллардаги воқиалар шуни кўрсатдики, Австриянинг мустақил давлат сифатида демократик ва тинчликсеварлик негизида ривожланишини та'минлашга шу шартномада алоҳида э'тибор бериш зарур.

Шу муносабат блан Австрия блан тузиладиган шартномага бир моддани, я'ни Гитлер агрессиясини даф' этишда ва Австрияни озод қилишда ўзларининг қуролли кучлари блан иштирок қилган давлатларнинг ҳечбирига қарши қаратилган бирор коалицияга ёки ҳарбий иттифоққа Австриянинг тортилишига йўл қўймаслик тўғрисидаги, шунингдек Австрия территориясида четэл ҳарбий базаларини қуришга йўл қўймаслик тўғрисидаги моддани киритиш зарур.

Совет ҳукуматининг бу таклифи Австриянинг миллий мустақиллигини ва хавфсизлигини та'минлаш манфаатларига жавоб беради. Шундай модданинг киритилиши Австриянинг одам ва материал ресурсларидан чет давлатларнинг манфаатлари йўлида фойдаланилишига йўл қўймасликни ҳам та'минлайди. Бу нарса эркин, мустақил ва тинчликсевар Австрия Европа марказида муҳим стабиллаштирувчи фактор бўлиб қолади демакдирки, бу эса Европа хавфсизлигини мустаҳкамлаш ишига қўшилган муҳим ҳисса бўлади.

Энди, бирқанча конкрет вазиятларга тўхталиб ўтиш керак.

Совет ҳукумати уч ғарбий давлатнинг Германия блан сулҳ шартномаси тузишга шошилмаётганликлари блан ҳисоблашмаслиги мумкин эмас. Германия блан сулҳ шартномасининг тузилиши бутун Германиянинг демократик ва тинчликсеварлик негизида ривожланишини та'минлаган бўлур эди. Айниқса «Европа мудофаа бирлашмаси» тўғрисидаги Париж шартномасини назарга олганда, Ғарбий Германияда милитаризмни қайтадан тиклаш планлари борлиги блан ҳисоблашмаслик мумкин эмас.

Яна шуни ҳам унутмаслик керакки, герман милитаризми кейинги ўн йиллар ичида Европада агрессия планларини амалга оширайётганида буни Европадаги бошқа халқларга қарши қаратилган ҳарбий блокларга Австрияни турли усуллар блан тортишдан бошлар эди. Бунинг оқибатида Австриянинг одам ва материал ресурслари герман милитаризмининг агрессив мақсадлари учун фойдаланилар эди, кейинги урушда герман милитаризми бунга аншлюсс натижасида муваффақ бўлган эди.

Мана шуларнинг ҳаммаси Австрияни аншлюсс қилиш (қўшиб олиш) йўлида Ғарбий Германия томонидан янги уринишлар бўлишига йўл қўймаслик мақсадида ва демократик Австриянинг мустақиллигини, унинг территориал бутунлигини ва чегараларининг даҳлсизлигини чинакам та'минлаш мақсадида етарлик даражада самарали чора-тадбирлар кўришни талаб қилади.

Австрия блан тузиладиган давлат шартномасининг тайёрлаб қўйилган проектида бу нарсага э'тибор берилган эди. Чунончи, ўша шартнома проектининг 3-нчи моддасида бундай дейилган:

«Иттифоқчи ва Бирлашган давлатлар Германиянинг Австрия суверенитетини ва мустақиллигини э'тироф қилишини ҳамда Германиянинг Австрияга ва Австрия территориясига нисбатан барча территориал ва сиёсий да'воларидан воз кечишини та'минлайдиган қоидаларни Германия блан тузиладиган сулҳ шартномасига киритадилар».

Муҳокама қилинаётган шартнома проектида аншлюссни тақиқлаш тўғрисида махсус модда бор. Бу тўғрида, масалан, 4-нчи модданинг 1-нчи бандида бундай дейилади:

«Иттифоқчи ва Бирлашган давлатлар баён қилиб айтадиларки, Австрия блан Германия ўртасида сиёсий ёки иқтисодий иттифоқ тузиш тақиқланади. Австрия бу масалада ўзининг мас'ул эканлигини тўла равишда э'тироф қилади ва Германия блан ҳарқандай шаклда бўлмасин, сиёсий ёки иқтисодий иттифоққа кирмайди».

Ниҳоят, давлат шартномаси проектининг 27-нчи моддаси Германия ўз қурол-яроғларини тиклаш йўлида герман территориясидан ташқарида бирор чора-тадбир кўраолмасин учун Австрия зиммасига Иттифоқчи ва Бирлашган давлатлар блан ҳамкорлик қилиш мажбуриятини юклайди.

Ғарбий Германияда қайтадан тикланиб келаётган милитаризм Австрияга реал таҳдид солаётганлигини кўрсатучи фактлар э'тиборга олинса, мазкур моддаларнинг муҳимлиги айниқса равшан бўлиб қолади. Ғарбий Германия ҳукуматига яқин турган матбуот органларида ёзилаётган гапларга э'тибор бермасдан ўтиб бўлмайди, ҳозирги вақтда шу матбуот органларида, Австриянинг мустақил яшаши мумкин эмас ва Австрияни Ғарбий Германияга бўйсундириш зарур, деган ёмон ниятлар блан тўла идеялар тарғиб қилинмоқда. Ғарбий Германия расмий вакилларининг айтаётган гаплари ҳам шуни кўрсатади. Ғарбий Германия монополиялари Австрияни иқтисодий жиҳатдан аста-секин бўйсундириш мақсадида ҳозирнинг ўзиданоқ ба'зи амалий тадбирларни ўтказмоқдалар.

Ғарбий Германия милитаристлари ва қасосчиларининг Австрияни яна қўшиб олиш мақсадида тузаётган планларини Австриядаги ҳукмрон доираларнинг ба'зибир намояндалари ҳам қўллаб-қувватламоқдалар.

Бу факт блан, айниқса бир нарсани э'тиборга олганда, ҳисоблашмаслик мумкин эмас. Бу нарса шундан иборатки, Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция ҳукуматлари Германия блан тузиладиган сулҳ шартномаси масаласини қайта-қайта орқага сурмоқдалар. Ваҳоланки, сулҳ шартномаси Германия давлатининг бирлигини қайтадан тиклашни ҳамда унинг демократик ва тинчликсеварлик негизларида ривожланишини та'минлаган бўлур эди. Германия блан сулҳ шартномаси тузилиши герман милитаризмининг қайтадан тикланиш имкониятини йўққа чиқарган бўлур эди, Австриянинг қарам бўлиб қолмайдиган мустақил давлат бўлиб яшашини та'минлайдиган энг муҳим гарантия бўлур эди.

Афсуски, Германия блан тузиладиган сулҳ шартномасини тайёрлаш ва тузиш тўғрисидаги совет таклифи Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франциянинг вакиллари томонидан қабул қилинмади ва Германия блан тузиладиган сулҳ шартномаси масаласи ҳозирча ҳал бўлмасдан қолмоқда.

Ҳозирги рўй берган аҳволда тўрт давлат — Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция ва СССР — Европада тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, Австрия масаласини ҳал қилганларида, шундай чораларни кўришга мажбурдирларки, бу чоралар Ғарбий Германиянинг Австрияни қўшиб олиш йўлидаги уринишларига йўл қўймайдиган бўлсин ва Австриянинг мустақиллигини та'минлайдиган бўлсин.

Совет ҳукуматининг фикрича, Германия блан сулҳ шартномаси тузилган ҳамоно бу хилдаги чораларнинг ҳаммаси кераксиз ва ортиқча бир нарса бўлиб қолади.

Германия блан сулҳ шартномаси тузишни тезлатиш тўғрисида Совет ҳукумати томонидан тақдим қилинган таклифлар ана шу мақсаднинг ўзига қаратилган таклифлардир. Германия блан тузиладиган сулҳ шартномаси масаласининг мана шу тахлитда ҳал этилишига Германия ва Австрия халқлари ҳам, шунингдек Европанинг бошқа халқлари ҳам манфаатдордирлар.

Бугун биз Австрия ташқи ишлар министри Фигль жанобларининг баёнотини эшитдик. Совет делегацияси Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси масаласини кенгаш кун тартибига киритиш тўғрисидаги ўз таклифини тақдим қилганида, бу масалани муҳокама қилишда Австрия делегациясининг фикрини эшитиш зарур деб ҳисоблаган эди.

Биз Австрия вакилларининг кенгашимизда иштирок этаётганликларини табриклаймиз. Бу кенгашда Австрия ҳукуматига ўз нуқтаи назарини баён қилиш имкониятини бериш зарур эди.

Германия масаласи муҳокама қилинаётганида биз герман халқи вакилларининг, Шарқий ва Ғарбий Германия вакилларининг фикрларини эшитиш имкониятидан маҳрум этилдик. Уч ғарбий давлат министрларининг бу кенгашга Германия вакилларини чақириш тўғрисидаги таклифни рад этганликларига афсус билдирмай ўтиб бўлмайди.

Фигль жаноблари Австрия ҳукумати номидан истак билдириб, шартнома бўйича Совет Иттифоқи томонидан Австрияга ўтказиладиган собиқ герман активлари учун 35-нчи моддада белгиланган маблағ доллар пул блан тўланмасдан, балки Австрия товарларини етказиб бериш йўли блан тўланса эди, деган истакни билдирди.

Совет ҳукумати бу истакни қабул қилишга тайёрдир. Совет ҳукумати Австрия ҳукуматининг шу истагини назарга олиб, Австриянинг 35-нчи моддада кўрсатилган маблағни Совет Иттифоқига доллар пул блан эмас, балки етказиб бериладиган товарлар блан тўлашига рози.

35-нчи моддага таалluқли бошқа мулоҳазаларга келганда шу нарсани назарда тутиш керакки, бу хилдаги масалаларни янгидан муҳокама қилиш Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси масаласини ҳал қилишда янги чигалликлар туғдиришдан ва бу масалани чўзиб юборишдан бошқа ҳечнарса бериши мумкин эмас.

Бу ерда биз Австриянинг уруш вақтида ва уруш тамом бўлганидан кейин берган қурбонлари тўғрисида эсга олиб айтилган гапларни эшитдик. Броқ, шу нарсани унутмаслик керакки, Гитлер армияси составига қўшиб олинган Австрия қўшинлари Совет Иттифоқига ва Совет Иттифоқидан бошқа мамлакатларга ҳам жуда катта зарар етказдилар. Шунинг учун ҳам Австрия тўғрисидаги 1943 йил 1 ноябрьдаги ма'лум Москва декларациясида Австрия Гитлер Германияси томонида туриб урушга қатнашганлиги учун жавобгар эканлиги кўрсатиб ўтилган эди. Шунга қарамай, Австрия етказган зарарнинг лоақал бир қисмини бўлса ҳам қоплаш тўғрисида Австриянинг устига бирор мажбурият юкланмади ва юкланаётгани йўқ. Австрия блан тузиладиган шартноманинг биз муҳокама қилаётган проектидаги 35-нчи модда фақат Австриядаги собиқ герман активларигагина таалluқлидир, бу активлар Австриянинг мулки эмас, аммо мана шу собиқ герман активлари ҳам шартномада кўрсатилган муддат ўтгандан кейин Австрия мулкига ўтади.

Мен баён қилиб ўтган мулоҳазалар Совет Иттифоқининг ушбу кенгаш қарамоғига тақдим этилаётган таклифларига асос қилиб олинди.

Шу таклифлар қуйидагилардан иборатдир:

«МУСТАҚИЛ ВА ДЕМОКРАТИК АВСТРИЯНИ ҚАЙТАДАН ТИКЛАШ ТЎҒРИСИДА ДАВЛАТ ШАРТНОМАСИ ТУЗИШ ҲАҚИДА

СССР, Франция, Англия ва Америка Қўшма Штатлари ҳукуматлари э'тироф қиладиларки, Европада тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари ва Австрия халқининг миллий ҳуқуқларини та'минлаш зарурлиги эркин ва мустақил Австриянинг тезроқ қайтадан тикланишини талаб қилади ва Австрия масаласининг ҳал қилиниши тўрт давлат ўртасидаги мавжуд битимларга мувофиқ бўлиши лозим.

Шунга мувофиқ, тўрт давлат ҳукуматлари қуйидагича келишдилар:

1. Ташқи Ишлар Министрларининг Ўринбосарларига қуйидагиларга амал қилиб «мустақил ва демократик Австрияни қайтадан тиклаш тўғрисидаги Давлат шартномаси»нинг узил-кесил текстини уч ой муддат ичида тайёрлаш топширилсин:

а) Австрия блан тузиладиган давлат шартномасининг 1949 йилда тўрт давлат ўртасида асосан келишиб олинган проектини тайёрлаш ишлари туғаллансин, шу давлат шартномасига мувофиқ, Австрия суверен, мустақил ва демократик давлат бўлиб қайтадан тикланади, тўрт давлат контролидан озод қилинади, мавжуд контроль механизми — Австрия бўйича Иттифоқ Комиссияси ва унинг ҳамма органлари — тугатилади ва Австрияни оккупация қилиб туриш йўқотилади;

в) Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси текстига қуйидаги қўшимча модда киритилсин:

«Германияга қарши олиб борилган урушда ва Австрияни озод қилишда ўзларининг қуролли кучлари блан иштирок қилган давлатларнинг бирортасига қарши қаратилган ҳарқандай коалицияга ёки ҳарбий иттифоққа кирмаслик мажбуриятини Австрия ўз устига олади.

Австрия ўз территориясида четэл ҳарбий базалари барпо этилишига йўл қўймаслик, шунингдек Австрияда четэл ҳарбий инструкторлари ва мутахассисларидан фойдаланилишига йўл қўймаслик мажбуриятини ҳам ўз устига олади».

Ўз навбатида Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция ва СССР ҳукуматлари ушбу моддадаги қоидаларга риоя қилиш мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар;

с) Совет Иттифоқи ҳукуматининг Австрия ҳукуматининг истагини э'тиборга олиб, давлат шартномаси проектининг 35-нчи моддасига мувофиқ Совет Иттифоқига собиқ герман активлари учун тўланиши лозим бўлган маблағни Австриянинг ўзи етказиб берадиган товарлар блан қоплашига розилик билдириб берган ахбороти ма'лумотга олинади.

2. Янги аншлюсс қилиш ниятида бўладиган уринишларнинг олдини олиш мақсадида, Австриянинг тегишли зоналари территориясидаги тўрт давлат қўшинларини олиб чиқиб кетиш Германия блан сулҳ шартномаси тузилгунча кечиктирилсин.

Иттифоқ Комиссияси тугатилиши блан бир вақтда Вена шаҳридан четэл қўшинларининг ҳаммаси олиб чиқиб кетилсин.

Австрияда вақтинча қоладиган тўрт давлат қўшинлари оккупациячи қўшинлар бўлмайдилар ва оккупациячилик функцияларини бажармайдилар, шунингдек Австрия ма'муриятининг ишларига ва мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётига аралашмайдилар.

Шу қўшинларнинг ҳуқуқий аҳволи махсус битим блан белгиланади, бу битим Австриянинг иштироки блан тўрт давлат томонидан тайёрланиши ва Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси кучга кириши блан бир вақтда кучга кириши лозим.

3. Ташқи Ишлар Министрларининг Ўринбосарларига, Триест шаҳри ва унга туташган территория ҳарбий база тариқасида фойдаланилмасин, деб Совет ҳукумати томонидан қилинган таклиф муносабати блан Триест масаласини кўриб чиқиш топширилсин».

Совет делегацияси Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси масаласини ҳал қилишда ушбу Берлин кенгаши ўзининг муҳим вазифасини бажарур, деб истак билдиради.

Австрия блан тузиладиган шартнома масаласини Совет Иттифоқи таклиф қилганидек ҳал этиш халқаро муносабатлардаги кескинликни камайтириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлур эди.

СССР блан Хитой Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, иттифоқ бўлиш ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида шартнома имзоланган кунга тўрт йил тўлиши ҳақида Хитой матбуотининг ёзганлари

ШАНХАЙ, 12 февраль. (ТАСС). «Синьвэнжибао» газетаси СССР блан Хитой Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, иттифоқ бўлиш ва ўзаро ёрдамлашиш ҳақида шартнома имзоланган кунга тўрт йил тўлишига бағишланган мақола босиб чиқарди.

Шартномада кўрсатилган принциплар асосида тўрт йил давом этган муносабатлар шуни кўрсатадики, — деб ёзади газета, — иккала буюк давлат — Хитой блан СССР ўртасидаги иттифоқ Узоқ Шарқда ва бутун дун'ёда тинчликни ҳимоя қилиш ишида енгилмас кучдир. Иккала буюк мамлакатнинг иттифоқи хитой ва совет халқларининг манфаатларини ифода қилибгина қолмай, балки бутун прогрессив инсониятнинг манфаатларига ҳам жавоб беради.

Дўстлик, иттифоқ бўлиш ва ўзаро ёрдамлашиш ҳақидаги шартнома, — деб ёзади газета, — давлатларимиз ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асоси бўлиб, халқларимизнинг иқтисодий ва маданий ҳамкорлик йўлларини ҳамда принципларини белгилаб беради. Совет Иттифоқининг катта ёрдами мамлакатимизни иқтисодий жиҳатдан тиклашни тамомлаш ишида ғоят муҳим роль ўйнади. Агар бундай ёрдам бўлмаса биз бу катта ишни уч йилдан иборат қисқа бир даврда бажараолмаган бўлар эдик ва 1953 йилда биринчи бешйиллигимизни амалга оширишга киришаолмаган бўлар эдик.

Мамлакатимизнинг халқи, — дейилади сўнгра мақолада, — Хитой-Совет иттифоқини мустаҳкамлашга бел боғлаган, чунки совет халқи блан дўстлик ва бирлик қурилишимизнинг ҳамма соҳаларида муваффақиятга эришувимизнинг гаровидир.

Газета ўз мақоласининг охирида Совет Иттифоқининг тажрибасини чуқур ўрганиш, бу тажрибани янги Хитойни қуришда қўлланиш зарурлигини кўрсатади.

«Тинчлик ишига қўшилган энг катта ҳиссалардан бири»

Буюк Британия Компартияси Сиёсий комитетининг баёноти

ЛОНДОН, 12 февраль. (ТАСС). Буюк Британия Компартиясининг Сиёсий комитети баёнот э'лон қилди. Баёнотда бундай дейилади: В. М. Молотовнинг тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгашида Европада хавфсизликни та'минлаш ҳақида қилган таклифлари иккинчи жаҳон уруши тамом бўлган вақтдан буён тинчлик ишига қўшилган энг катта ҳиссалардан биридир. Бу таклифлар, — дейилади баёнотда, — Европада тинчлик ўрнатишга доир масалаларни чинакам ҳал этиш имкониятини берадики, бу эса герман милитаризми агрессияси хавфининг олдини олади ва Европадаги барча халқларнинг манфаатларини ҳимоя қилади. Англия бу таклифларнинг жуда диққат блан кўриб чиқилишидан манфаатдордир. Бу таклифлар ҳақида чуқур ўйлаб кўрмасдан, Англиянинг расмий вакиллари қилганидек, улардан қўл силташга уриниш — дун'ё халқларига қарши ва жумладан инглиз халқига қарши жиноят қилишдир. Ҳозирги вақтда жамоатчилик фикри совет таклифлари асосида ҳақиқий музокаралар олиб борилишига эришмоқ учун кенг кампанияни қизитиб юбориб ҳарқачонгидан кўра ҳам ўз фикрини айтиши лозим».

Бивеннинг Германия масаласи ҳақида айтганлари

ЛОНДОН, 12 февраль. (ТАСС). Рейтер агентлиги билдиради: лейбористлар партиясининг раҳбарларидан бири Эньюрин Бивен «Трибюн» журналида босилган мақоласида Германияни «нейтралитет асосида» бирлаштиришни ёқламоқда, бу — герман проблемасини ҳал этишнинг бирдан-бир йўли деб ҳисобламоқда.

Бивен бундай дейди: агар ғарбий давлатлар ҳарбий мулоҳазаларни назарга олиб, Германияни ўз активига қўшишни талаб этадиган бўлсалар, Германияни бирлаштириш ҳечқачон мумкин бўлмайди.

Тошкентда

ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Тошкент давлат циркининг шу кунларда пойтахт меҳнаткашларига кўрсатаётган тамошалари ранг-баранг, завқли ва хилма-хилдир. Программа совет цирки сан'аткорларининг ажойиб ўйинлари, кишини беихтиёр кулдирадиган сатиралар блан бойитилган. Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи биринчи рус артисти, РСФСРда хизмат кўрсатган артист Н. П. Гладильщиковнинг гастрольлари диққатга сазовордир. У, йиртқич ҳайвонларни биринчи бўлиб ўргатган сан'аткордир. Унинг ўйинлари тамошабинни ҳаяжонга келтиради.

...Цирк аренаси. Бир томонда айиқлар ва иккинчи томонда шерлар. Улар орасида забардаст қадам ташлаб юрган паҳлавонни кўрасиз. У — Гладильщиков эди. Гладильщиков майдон ўртасидаги турли нарсаларни баралла кўтарар ва жасорат блан ҳартомонга ирғитар эди. У, айиқлардан бирини ўртага таклиф этади. Шу пайтда музиканинг шўх оҳанглари жаранглайди. Бу айиқ Гладильщиков блан ўйинга тушади. Уларнинг ўйинига иккинчи айиқ ҳам қўшилади, сўнгра айиқлр катта шар устида юрадилар, нарвон устида гоҳ умбалоқ ошадилар, гоҳ ўйнайдилар.

Навбат шерларга келади. Гладильщиков дастлаб битта шерни, сўнгра бирнеча шерни ўйнатади. Уларни ўз айтганларини бажаришга мажбур этади. Шерлар эса ҳаргал жаҳл блан Гладильщиковга тикилади, ҳатто унга ташланар, иложи бўлса уни йиртқич панжалари остига олиб мажақлагудек бўлар эдилар. Гладильщиков эса усталик ва чаққонлик блан ҳаракат қилади.

...Чироғлар ўчади. Атрофда олов алангалайди. Тамошабиннинг бутун э'тибори майдон ўртасида. Шерлар саросимага тушадилар, атрофга изғиб югурадилар. Улар ёниб турган доиралардан учталаб, тўрттталаб сакраб ўтадилар.

Моҳир сан'аткор Гладильщиковнинг йиртқич ҳайвонларни усталик блан ўргатгани ҳарбир кишида катта таассурот қолдиради. Йиртқич ҳайвонларни ўргатиш қанчалик қийин эканлиги ма'лум. Лекин Гладильщиков бу ишга биринчи бўлиб киришди ва бу соҳада бирнеча йилдан буён самарали ишлаб келмоқда. У, ҳайвонларнинг ҳаётини, улар блан қандай муносабатда бўлишни яхши билади. Гладильщиков энг кекса сан'аткорлардан бўлса ҳам, лекин у ҳамон жасоратли, чаққон ва паҳлавон.

Цирк программасидаги бошқа ўйинлар ҳам кишига завқ бағишлайди. РСФСРда хизмат кўрсатган артист Александров-Серж раҳбарлигидаги сальтомортальчи жокейлар, РСФСРда хизмат кўрсатган артист, янги усулда от ўргатучи Н. А. Никитин, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист П. А. Боровиков ва бошқа артистларнинг ўйинлари ана шулар жумласидандир.

Суратда: РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Н. П. Гладильщиков** ўз айиғи блан бирга.

Бир заводнинг медицина муассасалари

Тошкентдаги «Ташсельмаш» заводи республикамизнинг тўнғич корхоналаридан биридир. Бу ерда Совет Иттифоқида биринчи марта пахта териш машиналарини чиқариш ўзлаштирилди. Завод коллективи меҳнат соҳасида тобора янги муваффақиятларга эришмоқда.

Совет давлати машинасозларнинг соғлигини сақлаш тўғрисида катта ғамхўрлик кўрсатмоқда. Заводда медицина муассасалари кўп. Бу ерда махсус поликлиника бўлиб, унда ихтисосли врачлар ишламоқдалар. Завод ҳузурида 50 ўринли стационар касалхона ва 2 даволаш пункти очилган. Заводнинг медицина муассасаларида 35 врач, 100 га яқин медицина ҳамширалари, фельдшерлар ва санитарлар ишлайдилар. Улар машинасозларнинг соғлиғини тез-тез кўрикдан ўказиб турадилар. Заводнинг қизил бурчакларида врачлар профессионал гигиена масалалари юзасидан ҳар куни суҳбатлар ўтказиб турадилар.

Меҳнаткашларнинг соғлиғини сақлаш учун социал та'минот йўли блан катта маблағлар сарф этилмоқда. 1953 йилда шу ҳисобдан 3 миллион сўмдан ортиқ пул сарфланди.

Янги болалар боқчаси

Партия ва ҳукуматимиз ишчи ва хизматчиларнинг самарали ишлашлари учун қулай шароит яратиб бермоқдалар.

Яқинда Сталин районидаги Каттабоғ маҳалласининг баҳаво жойида янги болалар боқчаси очилди. Бу боқча жойлашган бино 9 та кенг ва ёруғ хонадан иборат бўлиб, 100 кроватьга мўлжалланган. Ҳозир бу ерда Каттабоғ, Самарқанд дарбоза, Ўзгариш маҳаллаларида яшовчи ишчи ва хизматчиларнинг 77 та ўғил ва қиз болалари тарбияланмоқда. Боқча зарур бўлган барча инвентарь ва жиҳозлар блан тўла та'минланган, қўғирчоқлар етарли миқдорда олинган. Боқчада Жамила Раҳимова, Равшана Гарайхонова каби ўрта ва олий ма'лумотли, шу соҳада қарийб 20 йиллик стажга эга бўлган ўртоқлар тарбиячи бўлиб ишламоқдалар.

Боқча янада кенгайтирилиб, ундаги кроватьлар сони 150 тага етказилади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/II да кундуз **Ревизор**, кечқурун **Юрак сирлари**, 16/II да **Ҳамза**.

14/II да кундуз **Боқчасарой фонтани**, кечқурун **Кармен**. Кармен ролини Татаристон АССР халқ артисти **Мунира Булатова**, Хозе ролини Ўзбекистон ССР ва Қозоғистон ССР халқ артисти **А. И. Овчинников** ижро этади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/II да кундуз **Нурхон**, кечқурун **катта концерт**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Бугун ва ҳар куни **йиртқич ҳайвонларни ўргатучи биринчи рус устаси**, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Н. П. Гладильщиков**, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Александров-Серж** раҳбарлигида **сальтомортальчи жокейлар группасининг** гастрольлари ва РСФСРда хизмат кўрсатган артист, **янги усулда от ўргатучи Н. А. Никитин гастрольларининг давоми**. Бугун **3 марта тамоша**.

«РОДИНА», СОБИР РАҲИМОВ номли, НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги рангли бадиий фильм **Албаниянинг буюк жангчиси Скандербег**.

ТИКУЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИ — кундуз **Болалар кинотўплами**, кечқурун **Иван Грозний**.

СОБИР РАҲИМОВ номли кинотеатрда кундуз **Насриддин Бухорода**.

1954 йил 25 февраль кеч соат 5 да, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 98-нчи уй, 45-нчи аудитория) қуйидагилар қишлоқ хўжалик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР.

1. **М. Х. Валиуллина**: «Тут дарахти ва кўчатларини ким'ёвий дорилаш йўли блан тут одимчисига қарши кураш методини ишлаб чиқиш» деган темада. Расмий оппонентлар: қишлоқ хўжалик фанлари доктори профессор Е. Н. Михайлов ва қишлоқ хўжалик фанлари кандидати доцент П. А. Ковалев.

2. **Е. М. Ашкинази**: «Дурагайлаш ва зарур мақсадга қаратиб тарбиялаш усулин қўлланиб, якка селекция методлари блан ипак қуртининг янги зотини етиштириш» деган темада. Расмий оппонентлар: биология фанлари доктори профессор В. В. Яхонтов ва қишлоқ хўжалик фанлари кандидати доцент С. К. Циганков.

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» КИНОТЕАТРИДА кундуз соат 2 дан кеч 6 гача жума кунларидан бошқа ҳар куни ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТУЧИ КАССА УЮШТИРИЛДИ. Билетлар ўша кундаги ва келгуси кундаги кечки сеансларга сотилади.

Магнитогорская кўча, 19-нчи уйда туручи **Мукаррам Турсунованинг** 5-нчи Магнитогорская кўча, 37-нчи уйда туручи Асим Турсуновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район, 3-нчи участка халқ судида кўрилади.

Турк янги шаҳар кўча, 25-нчи уйда туручи **Иуда Менделеевич Гильдиннинг** Чемпион кўча, 106-нчи уйда туручи Ада Михайловна Разумовскаядан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 135, Совет қурилиши бўлими — 157, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 50, Хатлар бўлими — 136, Секретариат — 157, э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 00436 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 01569.